

Жыллё: выгадней пабудаваць ці купіць?

СТАР 5

І ў страўніка бываюць ворагі...

СТАР 6

Здольнасці чалавека — па адбітках пальцаў

СТАР 8

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЯК ДОБРЫЯ СУСЕДЗІ

Наша краіна і Пскоўская вобласць Расіі маюць намер нарошчваць узаемадзеянне па шырокім спектры напрамкаў

Пра гэта ішла размова на сустрэчы Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі з губернатарам Пскоўскай вобласці Андрэем Турчаком, паведамлілі ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка выказаў занепакоенасць тым, што таваразаварт Беларусі з Пскоўскім рэгіёнам наогул невысокі. З 2012 года гэты паказчык зніжаецца, пры тым што паміж Віцебскай і Пскоўскай абласцямі за апошнія пяць гадоў ён вырас больш чым у 4 разы і склаў каля \$50 млн.

Беларускі бок, паводле слоў Прэзідэнта, ацэньвае візіт пскоўскай дэлегацыі як своечасовы і неабходны, паколькі сітуацыю ў гэтым плане трэба выпраўляць. У ліку перспектывных сфер узаемадзеяння Аляксандр Лукашэнка назваў сельскае гаспадарку, прамысловасць, будаўніцтва. «Мяркую, што кіраўніцтва вобласці ў хуткім часе прыме рашэнне адносна пилотнага праекта па ўзвядзенні жылля сіламі беларусаў», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што такога кіталу супрацоўніцтва Беларусь прапануе шматлікім расійскім рэгіёнам.

Беларускія спецыялісты гатовы прымяніць свае веды пры ўзвядзенні інфраструктурных аб'ектаў да чэмпіянату свету па біятлоне сярод юнакоў і юніёраў, які пройдзе ў Пскоўскай вобласці ў 2017 годзе. Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што ў Беларусі ёсць вопыт у правядзенні падобных спаборніцтваў, і прапанавалі гасцам азнаёміцца з пабудаванымі аб'ектамі.

У Пскоўскай вобласці плануецца маштабнае абнаўленне парка пасажырскай тэхнікі. З беларускімі аўтобусамі ў гэтым расійскім рэгіёне ўжо добра знаёмы, і, як адзначыў кіраўнік дзяржавы, наша краіна гатова нарошчваць іх пастаўкі. Гасці таксама выказалі зацікаўленасць у набыцці беларускай аўтамабільнай і камунальнай тэхнікі. «Калі вам спатрэбіцца наша станочнае абсталяванне для мадэрнізацыі прамысловых прадпрыемстваў, мы таксама гатовы ў гэтым плане разам з вамі працаваць», — сказаў Прэзідэнт.

Яшчэ адна сфера, якая адкрывае значныя магчымасці для развіцця ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва, — агракомплекс. Так, Беларусь на аснове свайго вопыту гатова супрацоўнічаць з Пскоўскай вобласцю ў вырошчванні і перапрацоўцы лёну. Кіраўнік дзяржавы таксама звярнуў увагу, што ў Пскоўскай вобласці шырока займаюцца меліярацыйнай зямлёй, а Беларусь ужо каторы год праводзіць меліярацыйныя мерапрыемствы, затрачваючы на гэта немалыя сродкі. У краіне будуць толькі ўзмацняць дадзены кірунак. Пад яго створана шмат тэхнікі. Назапашаны пэўны вопыт, ім беларускі бок, як заўважыў Прэзідэнт, таксама гатовы падзяліцца. Расійскі бок выказаў зацікаўленасць і ў асамадзееўні ў частцы селекцыйнай працы, племянной жывёлагадоўлі.

Паводле слоў губернатара Пскоўскай вобласці, на Беларусі і Пскоўскай вобласці, як на самых найбліжэйшых суседзях, не распаўсюджваюцца звязаныя з межамі ўмоўнасці. «Пранікненне і гуманітарныя, і эканамічныя кантактаў мае глыбокія гістарычныя карані», — лічыць Андрэй Турчак. Разам з тым, на яго думку, сёння надыйшоў момант пашыраць і паглыбляць эканамічны сувязі паміж Беларуссю і Пскоўскай вобласцю.

УМОВЫ ДЛЯ СТВАРЭННЯ ПРАФСАЮЗАЎ СПРАШЧАЮЦА

Гэта прадугледжана дэкрэтам №4, які кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка падпісаў 2 чэрвеня, паведамлілі ў прэс-службе беларускага лідара.

Дэкрэтам №4 уносяцца змяненні і дапаўненні ў Дэкрэт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 26 студзеня 1999 №2 «Аб некаторых мерах па ўпарадкаванні дзейнасці палітычных партый, прафесійных саюзаў, іншых грамадскіх аб'яднанняў».

Дакумент распрацаваны з улікам правапрымяняльнай практыкі і інтарэсаў прафесійных саюзаў. Дзеючыя прававыя нормы прыводзяць у адпаведнасць з рэальнымі ўмовамі стварэння і дзейнасці прафесійных саюзаў. Так, выключана палажэнне аб неабходнасці наяўнасці не менш за 10% працоўных (навучанцаў) ад іх агульнай колькасці на прадпрыемстве, ва ўстанове, арганізацыі для стварэння і дзейнасці там прафсаюза.

Акрамя таго, прыведзены ў адпаведнасць з дзеючым заканадаўствам асобныя прадпісанні Палажэння аб дзяржаўнай рэгістрацыі (перарэгістрацыі) прафесійных саюзаў і іх саюзаў (асацыяцый).

Унесеныя змены ствараюць больш спрыяльныя ўмовы для дзейнасці прафсаюзаў, рэалізацыі і абароны сацыяльна-працоўных правоў і інтарэсаў работнікаў.

Дэкрэт №4 уступае ў сілу пасля яго афіцыйнага апублікавання.

Гаспадарка — любата!

ФОТА БЕЛТА

Учора ў Мінску адкрылася Міжнародная спецыялізаваная выстава «Белагра», якая выклікала зацікаўленасць не толькі ў спецыялістаў аграрнага сектара, але і звычайных наведвальнікаў, у тым ліку і дзяцей.

ЦЫТАТА ДНЯ

Андрэй КАБЯКОЎ, прэм'ер-міністр:

«Інфляцыя ў краіне прыкметна зніжаецца. Калі ў першыя два месяцы года цэны выраслі на 4,1% у сакавіку-красавіку — на 1,7%, то ў маі, як паказваюць папярэднія замеры, інфляцыя складзе 0,3%, максімум — 0,4%. Такім чынам, параметры інфляцыі, якія называў Нацбанк (18%, плюс-мінус 2%), дасягалныя. Мы на гэта настроены і маркуем, што так і павінна быць».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 03.06.2015 г.

Долар ЗША	14912,00 ▲
Еўра	16324,00 ▲
Рас. руб.	279,12 ▲
Укр. грыўна	705,89 ▲

Сацыяльны рэпартаж

«Прыйду ў любое надвор'е»

Цяжка ўявіць, як бы выжывалі адзінокія старыя, калі б не сацыяльная служба

Ніна Нікалайчык жыве ў Баранавічах. Яна сацработнік, абслугоўвае дзевяць падапечных. Сваёй працай задаволена, хоць яе нельга назваць лёгкай або прэстыжнай. Між тым патрэба грамадства ў гэтых спецыялістаў расце і будзе расці далей. Што рабіць — нацыя старэе... Ці лёгка быць сацработнікам? Да чаго трэба быць гатовымі, з якімі складанасцямі можна сутыкнуцца? Мы правялі адзін дзень з Нінай Нікалайчык, каб знайсці адказы на гэтыя пытанні.

СТАР 3

Сацработнік Ніна Нікалайчык са сваёй падапечнай Рымай Мікалаеўнай.

Прыёмная кампанія — 2015

РЭГІСТРАЦЫЮ ПРАЙШЛІ!

Беларускую мову на ЦТ выбраў кожны чацвёрты абітурыент

4,5 тысячы чалавек прыйшлі ў пункты рэгістрацыі на ЦТ у апошні дзень — 1 чэрвеня. Але ўжо раніцай 2 чэрвеня тэлефон у Рэспубліканскім інстытуце кантролю ведаў распаліўся ад званкоў — арганізатарам ЦТ тэлефанавалі абітурыенты, якія «забыліся» зваціць па пропуск у вызначаны тэрмін. Яны цікавіліся, дзе можна зарэгістравацца, і прасілі іх зарэгістраваць... у парадку выключэння.

У гэтым годзе была ўведзена новая норма, што дазваляе падаваць дакументы на рэгістрацыю, а таксама атрымаць сяртыфікат ЦТ прадстаўнікам абітурыента — у выпадку адсутнасці ў яго самога такой магчымасці па ўважлівай прычыне, — тлумачыць дырэктар інстытута Мікалай ФЯСЬКОЎ. — Таму ніякі тлумачэнні кіталу «я хварэў» ці «мяне не было ў краіне» мы не прымаем. Правільна — агульныя для ўсіх. А месяц — дадатковы тэрмін для таго, каб прайсці працэдур рэгістрацыі. Увогуле, мы заўважылі, што ў апошні дзень рэгістрацыі нашы пункты ніколі не пустуюць, нават калі ён выпадае на выхадны.

СТАР 3

УВАГА!

Сёння «Прамая лінія» ЭНЕРГАЭФЕКТЫўНАСЦЬ У ПОБЫЦЕ

Бадай, кожны з нас марыць пра цёплы і ўтульны дом. Яшчэ лепей, калі ён не патрабуе вялікіх выдаткаў на ўтрыманне. Дасягнуць гэтага можна дзякуючы энергазберажэнню. Галоўнае рабіць усё з розумам. Ці насапраць энергазберагаліныя лампачкі даюць значную эканомію электрычнасці? Класы энергаэфектывнасці бытавой тэхнікі — рэкламы ход ці рэальная выгода? Як не аплачваць за лішняя ацяпленне? На гэтыя і іншыя пытанні сёння, 3 чэрвеня, з 11.00 да 12.00 падчас «прамой лініі» ў рэдакцыі газеты «Звязда» адкажа намеснік старшын Дзяржстандарта — дырэктар дэпартаменту па энергаэфектывнасці Сяргей Аляксандравіч СЯМАШКА.

Задаваць пытанні падчас «прамой лініі» можна будзе па тэлефоне: 8 (017) 287 18 71. Папярэднія пытанні дасылайце на электронны адрас рэдакцыі (info@zvuzda.minsk.by) або задаваць па тэлефоне: 8 (017) 292 38 02 ці 8 (017) 287 17 51.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

Крушэнне «Зоркі Усходу»

механіка цэплахода.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ў сувязі з трагедыяй выказаў спачуванні кіраўніцтву Кітая і ўсяму кітайскаму народу.

Журы Нобелеўскай прэміі па літаратуры ўпершыню ўзначаліла жанчына

Пісьменнік, літаратуразнаўца і літаратурны крытык Сара Даніус абрана пастаянным сакратаром Шведскай акадэміі, члены якой штогод прысуджаюць Нобелеўскую прэмію па літаратуры. Упершыню гэты пост заняла жанчына. Адначасова як старшыня журы міжнароднай прэміі Даніус у гэтым годзе абвешчыла імя лаўрэата. Яна валодае крэслам № 7 у складзе — гэтак месца раней належала пісьменніцы Сельме Легерлеф (яна стала першай жанчынай, якая атрымала Нобелеўскую прэмію па літаратуры). 53-гадовы прафесар літаратуразнаўства Сара Даніус нарадзілася ў Сталгольме. Яна піша літаратурныя рэцэнзіі, спецыялізуецца на творчасці Марсэля Пруста, Густава Флабера і Джэймса Джойса.

У паўднёваафрыканскім парку львіца напала на пару ў аўтамабілі

Амерыканская турыстка забіта львіцай у папулярным ільвіным парку недалёка ад сталіцы ПАР. Звер скокнуў у прыадчыненае бакавое акно аўтамабіля, што ехаў па тэрыторыі парку. У салоне машыны знаходзілася маладая пара — мужчына і жанчына, якія атрымалі цяжкія раненні. Жанчына пазней памерла ад атрыманых ран, мужчына быў шпіталізаваны ў цяжкім стане. Гібель амерыканкі — трэцяя смерць турыста ў парку з пачатку 2015 года. Пасля напад на чалавека ахова парку пераследавала звер, аднак забіць яго ніхто не наважыўся. Ільвіны парк размешчаны ў 30 кіламетрах на поўнач ад Ёганесбурга і з'яўляецца папулярным месцам адпачынку. Семі львіцы сабраны тут у вялікія ахоўныя вальеры, праз якія могуць праехаць наведвальнікі, разглядаючы дзікіх звяроў наўпрост з акна аўтамабіля. Аднак апускаць шкло ў машыне катэгарычна забаронена правіламі ўнутранага распарадку заасада.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

У Канадзе тэтунёвыя кампаніі выплацяць кампенсацыю недасведчаным курцам

У Канадзе суд абавязаў тэтунёвыя кампаніі выплаціць 15 500 000 канадскіх долараў (каля 12 мільярдаў долараў ЗША) курцам, якія не ведалі пра шкоду тэтуно. Рашэнне суда тычыцца трох буйных кампаній: Imperial Tobacco, Rothmans Benson & Hedges і JTI-MacDonald. Усе яны маюць намер падаць апеляцыю. Ісцямі выступілі дзве групы, якія аб'ядналі каля мільёна чалавек. Першая група ўключае ў сябе тых, хто праз курэнне набыў сур'ёзны захворванні, другая — гэта людзі, якія сцвярджаюць, што яны не ў стане кінуць паліць. Многія з іх прывычаліся да тэтуно да 1976 года, калі інфармацыя пра шкоду курэння не даводзілася да спажываўцоў. Сума, якую удалося адуцьці, будзе размеркавана наступным чынам: ісцы, хворыя на рак, атрымаюць ад 72 да 80 тысяч амерыканскіх долараў кампенсацыі. Хворым на эмфізему належыць ад 19 да 24 тысяч долараў. Асноўная маса ісцоў (людзі, якія не могуць кінуць паліць) атрымаюць па 104 долары кампенсацыі.

КОРАТКА

Для бюджэтных арганізацый Беларусі устаноўлены адзіны страхавы тариф па абавязковым страхаванні ад нячасных выпадкаў на вытворчасці і прафесійных захворваннях. Гэта прадугледжана ўказам № 221, які Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў 1 чэрвеня.

Усе выратавальныя станцыі і пасты АСВОД Беларусі пераведзены ў рэжым павышанай гатоўнасці ў сувязі з надыходам цэпла і школьнымі канікуламі.

Падатковыя органы Беларусі правядуць татальныя кантрольныя мерапрыемствы адносна суб'ектаў гаспадарання сфер гандлю і паслуг у частцы выканання парадку прыёму навуных грашовых сродкаў.

Больш актыўнаму пашырэнню беларускіх прадуктаў харчавання на еўрапейскі рынак перашкаджае не іх якасць, а устаноўлены там заграджальныя бар'еры, якія абараняюць айчынную вытворчу. Так лічыць міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Леанід Заяц.

Я зноў выбіраю «Звязду»

«У ГАЗЕЦЕ ЗАЎСЁДЫ ЁСЦЬ НЕШТА...»

Марыя ШАПЕЦЬКА, студэнтка трэцяга курса гістарычнага факультэта Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ф. Скарыны:

— У «Звяздзе» мне вельмі падабаецца спецыяльны «Ігуменскі тракт», дзе я заўсёды знаходжу вельмі цікавыя гісторыі аб населеных пунктах, дзе жылі нашы продкі, выбітных дзеячаў беларускай культуры, невядомых старонках гісторыі Беларусі. Заўсёды ёсць нешта, што, магчыма, і не заўважыла б, калі б не публікацыі. Мне цікава чытаць

пра гістарычныя падзеі, звычкі беларускага народа... Прывабляе і ваша «Чырвоная» — газета для маладых у газеце для

дарослых. Мне заўсёды цікава даведацца, якім чынам мае раўнасілля дасягаюць пэўных вяршынь у вучобе, навуцы і творчасці. Прызнаюся, што часам чытаю і рубрыку «Усё пра Еву». Правільны статусны паміж мужчынамі і жанчынамі — гэта ж заўсёды актуальна. Дарэчы, мае бацькі ў «Звяздзе» чытаюць старонкі «Сямейнай газеты» і «Жырандоль», а бабуля з дзяцудлем імкнецца прытрымлівацца каментарную спецыялістаў у «Краіне здароўя» і парад па вырошчванні садавіны-агародніны з апошняй старонкі газеты. Ірына АСТАШКЕВІЧ. Фота аўтара.

У ПРЫЯРЫТЭЦЕ — АГУЛЬНАЯ ВЫГАДА

Чым мы цікавыя для Індыі

АПОШНІМ часам супрацоўніцтвам з нашай краінай сур'ёзна цікавяцца найбуйнейшыя краіны свету. Колькі тыдняў таму Мінск з афіцыйным візітам наведаў Старшыня Кітайскай Народнай Рэспублікі Сі Цзіньпін, прымым прабыў ён тут тры дні. Гэта сведчыць пра тое, што супрацоўніцтва з Беларуссю ў Паднябеснай наднацыянальнай ўвага. Учора ў нашу сталіцу прыбыў Прэзідэнт Індыі Пранаб Мукерджы, таксама з афіцыйным візітам.

Сённяшня Індыя — гэта не толькі краіна з велізарным мноствам нацыянальнасцей і моў і найстаражытнейшай культуры, не толькі імперыя кінаіндустрыі Балівуд, цэнтр будызму. Акрамя ўсяго вышэйпералічанага, Індыя лічыцца самай хуткарастучай эканамікай свету, а па аб'ёме ВУП у мінулым годзе яна саступіла толькі Злучаным Штатам і Кітаю.

Чым жа цікавая наша дзяржава для Індыі? Як падкрэсліў напярэдадні свайго візіту ў Мінск Прэзідэнт гэтай краіны Пранаб Мукерджы, Беларусь, якая знаходзіцца ў цэнтры Еўразіі, — гэта «моц паміж Еўропай і Азіяй». Таму развіццё ўзаемага супрацоўніцтва пойдзе на карысць абодзвюм краінам, тым больш што ў многім яны вельмі блізкія.

У НАС ШМАТ АГУЛЬНАГА

У сваёй знешняй палітыцы Індыя лічыць сябе нашчадкам Гаўтамы Будды і Махатмы Гандзі. Менавіта мірнымі дзеяннямі, заснаванымі на філасофіі ненасілля, Гандзі імкнуўся дамагчыся незалежнасці для сваёй краіны. «Наша прыхільнасць дэмакратыі, міру, вяршэнства закону, рэлігійнай цярпымасці і ненасілля з'яўляецца непарушнай, — заявіў у адным са сваіх апошніх інтэрв'ю Пранаб Мукерджы. — Мы з'яўляемся самай буйной дэмакратыяй у свеце і членам — заснавальнікам Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, а таксама Братон-Вудскіх устаноў. Лічым, што ўсе ўнутраныя канфлікты, а таксама рэзыходжаны ў знешняй палітыцы павінны вырашацца мірным шляхам і без ужывання сілы». З 1947 года, калі Індыя набыла незалежнасць ад Вялікабрытаніі, яна пастаянна выступала на міжнароднай арэне за спыненне войнаў і канфліктаў, за ўсеагульнае раззброенне. Калі ў канцы 1940-х гадоў складаліся праблемы, якія сталі перад краінай (першы ваенны канфлікт з Пакістанам пачаўся ўжо ў кастрычніку 1947 года), перахаджалі актыўнаму ўключэнню

ў сусветную палітыку, то з пачатку 1950-х гадоў па міжнародных форумах Індыя ўсё больш актыўна стала выступаць супраць любых відаў аграсіі, расізму, каланіялізму і нарошчвання гонкі ўзбраенняў. Тут нескладана правесці паралель з Беларуссю, якая ў першыя гады сваёй незалежнасці на справе, а не на словах даказала сваю прыхільнасць да прынцыпаў мірнай знешняй палітыкі — адмовілася ад ядзернай зброі і нават у самых складаных знешнепалітычных умовах імкнецца захаваць нейтралітэт. Што ж да савецкага часу, то ўжо тады БССР, краіна-заснавальніца ААН, актыўна выступала супраць каланіялізму, распрацоўкі новых небяспечных відаў зброі.

Індыя, як адна з самых буйных краін у свеце па колькасці насельніцтва, можа «падняць» турыстычную галіну любой краіны: індусы вельмі актыўна падарожнічаюць. Але, на жаль, пра Беларусь там пакуль што мала ведаюць.

Зноў жа, калі казаць пра сучасную знешнюю эканамічную палітыку, то сёння Індыя, і Беларусю зацкаўлены ў рэгіянальным супрацоўніцтве. Беларусь, якая ўваходзіць у Еўразійскі эканамічны саюз з Індыяй і Індыя, як адна з самых буйных краін у свеце па колькасці насельніцтва, можа «падняць» турыстычную галіну любой краіны: індусы вельмі актыўна падарожнічаюць. Але, на жаль, пра Беларусь там пакуль што мала ведаюць.

ФРАГМЕНТЫ АДНОЙ МАЗАКІ

Прэзідэнт нашай краіны не раз казаў пра тое, што паказчыкі таваразвароту з Індыяй пакуль невялікія. У прыватнасці падчас сустрэчы ў 2013 годзе са спікерам Народнай палаты Парламента Індыі Мейрай Кумар, Аляксандр Лукашэнка прапанаваў «пераходзіць ад простага тавараабмену да кааперацыйных сувязяў, ствараць сумесныя прадпрыемствы, <...> паглыбляць нашы гандлёва-эканамічныя адносіны». З гэтым згаджаецца і Прэзідэнт Індыі. Па яго меркаванні, «сённяшня ўзровень узаемага гандлю, які складае каля \$400 млн, значна ніжэйшы за існуючы патэнцыял». На думку індыйскага боку, ёсць вялікі патэнцыял для супрацоўніцтва з нашай краінай у такіх сферах, як традыцыйная і малая энергетыка, новыя і аднаўляльныя крыніцы энергіі,

металургія і горназдабыўная прамысловасць, аўтамабільная і сельскагаспадарчая тэхніка, фармацэўтыка, нафта і газ, сельская гаспадарка і харчовая прамысловасць.

Сфера энергетыкі ўжо задзейнічана ў эканамічных стасунках паміж краінамі. Індыйская кампанія прыняла ўдзел у мадэрнізацыі Гродзенскай ТЭЦ-2. Праект рэалізоўваецца з прыцягненнем крэдытных сродкаў Экспартна-імпартнага банка Індыі. Увогуле ж, энергетыка — развітая сфера ў Індыі, і, як заўважыў напярэдадні свайго візіту ў Беларусю Пранаб Мукерджы, індыйскі бок гатовы прыняць удзел і ў іншых падобных праектах. Індыя — індустрыяльна-аграрная краіна, таму вялікія перспектывы ў дадзеным выпадку ёсць у стварэнні беларускіх машынабудаўнічымі заводамі на яе тэрыторыі сумесных прадпрыемстваў. Іх прадукцыя без асаблівых цяжкасцей знойдзе збыт на велізарным індыйскім рынку.

Фармацэўтыка і інфармацыйная тэхналогія ў пэўным сэнсе з'яўляюцца брэндамі сучаснай Індыі. Таму тут ужо Беларусь зацкаўлена ў тым, каб адпаведныя кампаніі прыйшлі да нас. Ужо ў 2015 годзе ў нас з'явіцца першае сумеснае прадпрыемства па выпуску лекаў. У планах — запуск і новай лініі прэпараты, якія будуць дапамагаць хворым на ВІЧ. Што да супрацоўніцтва ў сферы інфармацыйных тэхналогій, то, як гэта ні парадоксальна, нам не трэба бацца канкурэнцыі. Наконт гэтага Прэзідэнт Індыі выказаў упэўненасць, што канкурэнцыя гэтай зараз і няма. «Індыя стварыла навукавыя ІТ-цэнтр у Мінску, які забяспечыць высокі ўзровень падрыхтоўкі многіх беларускіх ІТ-спецыялістаў, — адзначыў ён. — Мы лічым, што перавагі двюх краін у гэтай галіне павінны стымуляваць пашырэнне супрацоўніцтва. Нашы кампаніі могуць супрацоўнічаць і сумесна прадастаўляць паслугі на міжнародным і рэгіянальных рынках».

Зацкаўлена Індыя і ў імпартае калійных угнаенняў з нашай краіны. Па меркаванні індыйскага боку, гэта даць магчымасць ім выканаць сваю праграму харчовай бяспекі, а Беларусь пры гэтым атрымае гарантываны рынак збыту. Пры гэтым індыйскія кампаніі выказваюць зацкаўленасць у тым, каб укладваць інвестыцыі ў беларускія руднікі — у гэтым выпадку, калі такога кшталту супрацоўніцтва будзе абацяць камерцыйную выгаду.

БЕЛАРУСЬ-ІНДЫЯ: ГАНДЛЁВА-ЭКАНАМІЧНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

Па выніках I квартала 2015 года аб'ём тавараабрату паміж Беларуссю і Індыяй перасягнуў \$100 млн і вырас у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года на 78,7%.

БЕЛАРУСЬ ЭКСПАРТАВАЛА ў ІНДЫЮ НА \$66,3 МЛН:

- калійныя і азотныя ўгнаенні,
- жгучыя сінтэтычных ніцей,
- акрылавыя валонны,
- грузавыя аўтамабілі,
- падшыўнікі,
- шны і інш.

ІНДЫЯ ЭКСПАРТАВАЛА ў БЕЛАРУСЬ НА \$37,2 МЛН:

- лекавыя сродкі,
- рыбная прадукцыя,
- кава і чай,
- тытунёвая сыравіна,
- бавоўняная пражка,
- рыс і інш.

Крыніца: Белстат. © Інфаграфіка БЕЛТА

Як бачым, у эканамічным плане Беларусю і Індыя ўзаемадапаўняльныя, як фрагменты адной мазаікі.

***

Візіт Прэзідэнта Індыі ў нашу краіну, падпісанне сумеснай дарожнай карты беларуска-індыйскага супрацоўніцтва не толькі дадуць новы імпульс узаемадзеянню краін у часта эканамічнай сферы. Раней наша гэта ўжо пісала пра тое, наколькі б ажы-лілася супрацоўніцтва нашых краін з павелічэннем турыстычнага патокі. У спецыяльным інтэрв'ю «Звяздзе»

Пасол Індыі ў Мінску спадар Маножд Кумар Бхарці падкрэсліў, што Індыя, як адна з самых буйных краін у свеце па колькасці насельніцтва, можа «падняць» турыстычную галіну любой краіны: індусы вельмі актыўна падарожнічаюць. Але, на жаль, пра Беларусь там пакуль што мала ведаюць. Пасля візіту Прэзідэнта Індыі ў Беларусю наша краіна стане там сапраўды вядомай. І хто ведае, можа, праз год у нашых санаторыях будуць адпачываць і індускія сем'і!

Надзея ЮШКЕВІЧ.

КАЛІ ЖЫЦЬ, ДЫК З КАМФОРТАМ

Пераўтварэнне Бараўлян у горад-мару закладзена ў абласную праграму развіцця малых гарадоў

Ці стануць Бараўляны такімі насамрэч? Пакажа час. Але, як задумана абласной праграмай развіцця малых гарадоў Міншчыны, адназначна ў пасёлку будзе больш камфарту для пражывання і магчымасцей для адпачынку.

Ужо сёння на поўную моц ідзе добраўпарадкаванне дваровых тэрыторый, уладкаванне газонаў, дзіцячых пляцовак, азеляненне, асфальтаванне вуліц, укладка тратуарных дарожак, афарбоўка і рамонт фасадаў будынкаў. Словам, аб'ём работ значны, закончыць асноўныя з іх плануецца да 1 лістапада.

Змены закранулі і сацыяльна-культурныя аб'екты, установы аховы здароўя, адукацыі: рэканструюцца Дом культуры, камбінат бытавога абслугоўвання — з тым, каб пашырыць спіс паслуг для насельніцтва. Закачываецца будаўніцтва неабходнага для жыхароў спартыўна-аздараўленчага комплексу з басейнам, транажорнай залай, гульнявым цэнтрам для дзяцей. З'явіцца ў пасёлку і сетка новых аптэк, крамаў харчовых і бытавой хіміі, — распавяла намеснік старшыні Мінскага райвыканкама па будаўніцтве Ірына САВІЦКАЯ.

Узводзіць жыллё ў Бараўлянах не плануецца. Тут ужо пражывае 30 тысяч чалавек, а ўсяго на тэрыторыі сельсавета ў 18 населеных пунктах — 45 тысяч. Далейшага прыросту не вытрымаюць інфраструктура і камунікацыі.

Яшчэ адна праблема для Бараўлян — недахоп дзіцячых садкоў. Многія бацькі ўладкоўваюць сваіх дзяцей у сталічныя дашкольнае ўстановы. А гэта, пагадзіцеся, не вельмі зручна. На тэрыторыі сельсавета працуе 6 садоў. Каб кожнаму задаволіць попыт, патрэбна яшчэ як мінімум 5. Улады абяцваюць зняць дэфіцыт. Ужо сёлета пачнецца будаўніцтва сучаснай дзіцячай установы на 230 месцаў у вёсцы Ляскоўка. Што тычыцца школ, то іх таксама не хапае: дзве сярэднія і адна гімназія. Планавалася іх узвесці ў населеных пунктах Ляскоўка і Копішча. Але ад апошняй адмовіліся.

Узводзіць жыллё ў Бараўлянах не плануецца. Тут ужо пражывае 30 тысяч чалавек, а ўсяго на тэрыторыі сельсавета ў 18 населеных пунктах — 45 тысяч. Далейшага прыросту не вытрымаюць інфраструктура і камунікацыі. Бараўляны ўжо сёння фактычна лічацца спальным раёнам, а ў перспектыве, хутэй за ўсё, за імі гэты статус замацуецца афіцыйна. Разам з тым для тых, хто тут жыве, трэба ствараць камфортныя ўмовы — такая неабходнасць наспела даўно. Сітуацыя ўскладняецца яшчэ і тым, што ў пасёлку знаходзіцца шмат устаноў аховы здароўя, які раённага, так і абласнога, рэспубліканскага значэння. Штодня сюды прыязджаюць сотні наведвальнікаў. Многія на асабістых аўтамашынах. Дорогі ў пасёлку вузкія, часам цяжка размяніцца нават легкавым аўтамабілем, катастрофічна не хапае паркоўных месцаў для транспарту. У населеным пункце ўжо прыступілі да рамонтных цэнтральных вуліц і пад'язных дарог, якія пашыраць да чатырох палос. Каля Рэспубліканскага анкалагічнага цэнтру з'явіцца стаянка на 400 машын. Мяркуюцца ўладкаваць аўтапаркоўкі і каля ўсіх бацьніц, а ў перспектыве павялічыць колькасць машына-месцаў у кожным двары.

Намеснік старшыні Мінскага райвыканкама па жыллёва-камунальнай гаспадарцы Уладзімір Юргевіч адзначае, што на дваровых тэрыторыях парадак наводзіцца з дапамогай саміх жыхароў. Яны ахвотна ідуць на кантакт з уладамі, у прыватнас-

га разводдзя ўвесь бруд сцякае ў нізін. Менавіта гэта стрымлівае дарожнікаў: спачатку трэба наладзіць «ліўнёўку», а потым ужо асфальтаваць вуліцу, каб не перарабляць усё нанова. Але ў Бараўлянах ёсць аб'екты, якія варта браць за ўзор удумлівага падыходу да справы. Гэта Мінская абласная дзіцячая клінічная бальніца.

Летас мы пачалі работы гаспадарчым спосабам, зрабілі цэнтральны ўваход, адрамантавалі палову кардыялагічнага аддзялення, замянілі вокны, дзверы, лінолеум, плітку, зрабілі новыя душавыя і туалеты. Усе работы абшліся нам у 439 млн рублёў. Да канца года плануем рамонт у пульманалагічным і прыёмна-дыягнастычным аддзяленнях, — адзначыў галоўны ўрач Дзмітрый ЗАЙЦАЎ. — Работы вядуць па грамадзянска-прававых дагаворах будаўнікі. А нашы супрацоўнікі выступаюць у ролі дызайнераў, падбіраюць фарбы, шпалеры, сантэхніку, каб усё гарманічна спалучалася, эстэтычна выглядала. Наогул, як лічыць Дзмітрый Уладзіміравіч, працаваць гаспадарчым спосабам трэба ў камандзе, сумесна з загадчыкамі аддзяленняў, урачамі, медсёстрамі і санітаркамі. Гаспадарчы спосаб, на думку кіраўніка, дапамагае амаль удвая эканоміць грошы. А што тычыцца сродкаў, то Мінскі аблвыканкам іх не шкадуе — выдзяляе ўстановам аховы здароўя, культуры, адукацыі на гэтыя мэты столькі, колькі яны могуць асоіць.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ПЫТАННІ І АДКАЗЫ

6 чэрвеня Мінгарвыканкам і аблвыканкамы правядуць чарговыя прамыя тэлефонныя лініі

Прымаць «грачыня» званкі ўлады пачалі са студзеня. Кожную суботу з 9.00 да 12.00 можна данесці сваю просьбу, пажаданне або прапанову. Кожны тыдзень на прамыя тэлефонныя лініі звяртаецца каля тысячы жыхароў краіны. Многія пытанні атрымліваюцца вырашаны фактычна адразу. Чарговая традыцыйная сувязь будзе наладжана і ў гэтую суботу, 6 чэрвеня, з 9.00 да 12.00.

- НА ЗВАНКІ АДКАЖУЦЬ:**
- Брэсцкі аблвыканкам** — намеснік старшыні Токар Мікалай Васільевіч — (80162213121);
  - Віцебскі аблвыканкам** — намеснік старшыні Дзюлін Анатоль Уладзіміравіч — (80212204260);
  - Гомельскі аблвыканкам** — намеснік старшыні Гарбачоў Уладзімір Уладзіміравіч — (80232715237);
  - Гродзенскі аблвыканкам** — намеснік старшыні Агей Алена Аляксандраўна — (80152735644);
  - Мінскі аблвыканкам** — намеснік старшыні Неўмяжыцкі Сяргей Пятровіч — (80175004160);
  - Магілёўскі аблвыканкам** — намеснік старшыні Малашка Валерый Анатольевіч — (80222501869);
  - Мінскі гарвыканкам** — намеснік старшыні Лапцеў Віктар Сяргеевіч (80172224444).

У Беларусі ў бягучым годзе арганізавана шотыднёвае правядзенне аблвыканкамамі і Мінскім гарвыканкамам прамых тэлефонных ліній з мэтай павышэння эфектыўнасці працы са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб, выкаранення фактаў бюракратызму і цягання, а таксама да аперацыйнага вырашэння праблемных пытанняў, якія ўзнікаюць у людзей.

Для беспрацоўных прадугледжаны грамадскія работы

Сталічныя беспрацоўныя ў гэтым годзе будуць абавязаны ўдзельнічаць у аплачваемым грамадскіх работах 1-2 дні ў месяц. Адпаведнае рашэнне №1188 ад 7 мая 2015 года прыняў Мінгарвыканкам.

У аплачваемым грамадскіх работах, акрамя людзей, якія маюць статус беспрацоўных, могуць прымаць удзел і незанятыя грамадзяне (пры жаданні), і работнікі, якія знаходзяцца ў вымушаных адпачынках па ініцыятыве наймальніка без захавання заробатнай платы.

Для такіх катэгорый беспрацоўных, як інваліды, бацькі ў шматдзетных і няпоўных сем'ях, а таксама бацькі, якія выхоўваюць дзяцей-інвалідаў, моладзь да 18 гадоў, удзел у аплачваемым грамадскіх работах не з'яўляецца абавязковым.

— Калі ж чалавек, які мае статус беспрацоўнага, не будзе ўдзельнічаць у такіх работах з-за ўважлівых прычын, можа быць прынята рашэнне аб прыпыненні выплаты яго дапамогі па беспрацоўю. Але чалавек пры гэтым застаецца зарэгістраваным у якасці беспрацоўнага, — патлумачыла «Звяздзе» намеснік старшыні камітэта па працы, занятасці і сацыяборне Мінгарвыканкама — начальнік упраўлення занятасці насельніцтва Таццяна КУДЗЕВІЧ.

Святлана БУСЬКО.

НАВАСЕЛЛЕ ДЛЯ САМЫХ МАЛЕНЬКІХ

У Самахвалавічах адкрыты новы корпус дзіцячага садка

Добры падарунак атрымалі малыя пасёлка Самахвалавічы, што ў Мінскім раёне. У Міжнародны дзень абароны дзяцей тут адкрылі новы корпус дзіцячага садка на 95 месцаў. Раней будынак дашкольнай установы мог прыняць толькі 60 выхаванцаў.

Новы будынак пабудавалі за чатыры месяцы. Для малых тут гульнявыя і спальныя пакоі, фізкультурная і музычная залы, камп'ютарны клас. Па жаданні бацькоў яны змогуць браць дадатковыя ўрокі — па развіцці мовы, замежных мовах, харэаграфіі. Асабліва ўвага — харчаванню выхаванцаў. Дзякуючы спецыяльнаму абсталяванню яны будуць атрымліваць стравы, прыгатаваныя на пары. На думку загадчыцы садка Алены Ярашэвіч, гэтая ўстанова дазволіць пазбавіцца чаргі ў дзіцячыя дашкольныя ўстановы ў пасёлку і блізкіх ад яго населеных пунктах.

Умовы, створаныя для малых у садку, парадавалі бацькоў, усіх ахвотных, хто пабываў на ўрачыстай цырымоніі яго адкрыцця ў Дзяржынску. Пачнецца будаўніцтва дашкольнай установы ў Барысаве, вёсцы Ляскоўка Мінскага раёна, а ў пасёлку Мачулішчы пад дзіцячую ўстанову будзе рэканструявана памяшканне.

Усяго за 5 апошніх гадоў на Міншчыне узведзена 8 дзіцячых садкоў, якія наведваюць 1,7 тыс. выхаванцаў. Толькі летась у вобласці створана больш як 950 месцаў у садках. У цэлым дашкольнікі забяспечаны месцамі ў дзіцячых садках на 107%. Але ў некаторых раёнах і асобных паселішчах іх не хапае. Асабліва гэта тычыцца Мінскага раёна, дзе гэты паказчык складае толькі 62,7% ад неабходнага. Таму асабліва ўвага ў далейшым будзе надавацца вырашэнню праблемы ў гэтых пунктах.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ТРАНСПАРТ ІДЗЕ НА «КАНІКУЛЫ»

У сувязі з сезонным зніжэннем пасажырапатоку на летні перыяд будуць унесены змены ў расклад шэрагу сталічных маршрутаў гарадскога транспарту, у тым ліку прадугледжана змяншэнне колькасці рейсаў.

Паводле інфармацыі дзяржаўнага прадпрыемства «Мінсктранс», з 6 чэрвеня (па выхадных днях) гэтыя змены датычацца 15 аўтобусных маршрутаў (№№9Д, 20С, 24, 42, 60, 118С і інш.) і 17 тралейбусных (№№9, 12, 22, 33, 37, 40, 61, 68, 92 і інш.). З 8 чэрвеня (на рабочыя дні) такія ж змены ў раскладзе закрануць 32 аўтобусныя маршруты (№№1, 15, 27, 50С, 54, 62Э, 75, 95, 107, 144С і інш.), а таксама 30 тралейбусных маршрутаў (№№8, 10, 35Д, 47, 53, 77, 92 і інш.).

Сяргей РАСОЛЬКА.

ШАНЦ НА НОВАЕ ЖЫЦЦЁ

Пад амністыю, аб'яўленую да 70-годдзя Перамогі, трапіць больш за 8 тысяч асуджаных.

Пры гэтым, як паведаміла Жанна БАТУРЫЦКАЯ, начальнік упраўлення выканання прысудуў Дэпартаменту па выкананні пакаранняў МУС, лёс былога зняволенага пасля вызвалення не губляецца, а адсочваецца. — Кожны чалавек, які вызваліўся паводле амністыі, ставіцца на ўлік у органы ўнутраных спраў. І працяглы перыяд пасля вызвалення ён знаходзіцца на кантролі па месцы жыхарства. Ні ў якім разе амніставаныя не выпадаюць з-пад увагі праваахоўных органаў. Каб трапіць пад амністыю, людзі мусяць таксама цалкам пакрыць страты. Падчас мінулай амністыі асуджаных на пазбаўленне волі агулам вярнулі больш за 10 мільярдаў рублёў, у 2012-м годзе — 7 мільярдаў.

Тарас ШЧЫРЫ.

НІ ХВАСТА І НІ ЛУСКІ! КАЛІ ЁСЦЕ ПА ПРАВІЛАХ

Новы рыбалоўны сезон сёлета пачнецца з поўдня. Брэсцкі і Гомельскі рэгіёны ўжо рыбачыць ва ўсю з 19 мая. З 31 мая абмежаваны знятыя яшчэ ў трох абласцях — Мінскай, Гродзенскай і Магілёўскай. Палавіць адрозна на некалькі кручкова на вадаёмах Віцебшчыны можна будзе ўжо з 9 чэрвеня.

— Аднак закончэнне вяснянай забароны не азначае, што рыбачыць можна дзе заўгодна і як заўгодна, — нагадвае прэс-сакратар Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Вольга ГРАМОВІЧ. — Рыбаловы павінны памятаць, што многія вадаёмы арандаваныя для арганізацыі прамысловага і палітнага аматарскага рыбалоўства, там устаноўлены асаблівыя ўмовы. На некаторых водных аб'ектах ці іх частках рыбачыць увогуле нельга. Нездзе дзейнічаюць абмежаванні па спосабах лоўлі, забаронена займацца падводным паляваннем і тролінгам, выкарыстоўваць адначасова вялікую колькасць кручкова.

Лавіць інтэнсіўна спосабамі на вадаёмах заблава могуць толькі члены Беларускага таварыства паляўнічых і рыбалоўаў. Іх узносы зараз мэтажна правядаюць павінны адлічвацца на зарыбленне. Згодна з новымі Правіламі рыбалоўнага гаспадаркі і рыбалоўства, рыбакі — члены таварыства — могуць выкарыстоўваць да дзесяці кручкова, у той час як усе астатнія — да пяці.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЛЕТА СУСТРЭЛІ ПА-СПАРТЫЎНАМУ

У алімпійскім спартыўным комплексе «Стайкі» прайшла спартакіяда «Здароўе» сярод супрацоўнікаў Міністэрства інфармацыі, друкаваных і электронных СМІ.

Удзельнічала ў спаборніцтвах і наша выданне. У кросе гонар «Звязды» абараняла журналістка Наталля Лубнеўская, а ў спаборніцтвах па настольным тенісе — спецыяльны карэспандэнт Тарас Шчыры. На п'едэстал пераможцаў нашы спартсмены не ўзняліся, але ў сваіх дысцыплінах былі далёка не апошнімі.

ПАБЫЦЬ у Лепелі і не ўбачыць Цмока — тое ж самае, што ў Парыжы не палюбавацца на Эйфелеву вежу. Нягледзячы на тое, што самога таямнічага Цмока ніхто нават ніколі не назіраў. Але ж ёсць фантастычнае паданне пра хыхара Лепельскага возера (чытай Уладзіміра Караткевіча!). Ёсць скульптура падводнай

істоты на маляўнічым беразе. Ёсць, нарэшце, выдатны турыстычны брэнд, які вабляе шукальнікаў прыгод наведваць гэты край. Завітайце сюды, зрабіце на памяць фотаздымак, абдымаючы зусім не страшнага казанчага хыхара глыбіні і паразважайце пра яго лёс.

Сем дзён і начэй наша лодка па хвалях блукала, Мы цмока шукалі, а ён у глыбінях хаваўся. Каманда скрывавіла рукі і пльыць не жадала, І толькі адзін капітан веславаў, не здаваўся.

Па цьмянай вадзе наша лодка пльыла адзінока, Усюды шукаў капітан крыважаэрнага звера. Ён ведаў сакрэт, што няма ў гэтым возеры цмока, Ды людзям чамусьці патрэбна ў ворага вера...

Пад раніцу вернецца лодка. Ад шчырага сэрца На беразе будзе вітаць «Уратаваныя» людзі, І тосцькі знаёмыя ў цярновым вянку усміхнецца — Маўляў, што ты зробіш, такое бывала і будзе.

РЭГІСТРАЦЫЮ ПРАЙШЛІ!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
Такім чынам, сваё жаданне ўдзельнічаць у прыёмнай кампаніі афіцыйна аформілі сёлета 101 691 чалавек. Летась былі зарэгістраваны 105 692 ахвотныя. Дарэчы, пяць гадоў таму іх колькасць даходзіла да 173 тысяч.

Самай масавай дысцыплінай на ЦТ традыцыйна стала руская мова: яе плануець здаваць больш як 77 тысяч чалавек. Беларускую мову выбралі толькі 24 тысячы абітурыентаў.
На фізіку зарэгістраваліся 28,7 тысячы чалавек. Тэст па матэматыцы будучы пісаць 52,2 тысячы чалавек. Заўважым, што летась экзамен на матэматыку здавалі 65 тысяч абітурыентаў. Затое 23,3 тысячы прэзтэндэнтаў на студэнцкі білет аформілі пропускі на англійскую мову (у 2014 годзе такіх было 19 тысяч). Напэўна, змяніліся колькасці тых, хто здае матэматыку, і павелічэнне колькасці абітурыентаў, якія будучы здаваць замежную мову, сталі вынікам перагляду ўступных іспытаў на пэўных профілях падрыхтоўкі.

Пропускі на тэсціраванне па біялогіі аформілі крыху больш як 22,6 тысячы чалавек, на хімію — 12,2 тысячы, на гісторыю Беларусі — 17,3 тысячы, на грамадзазнаўства — 10,7 тысячы, нямецкую мову — 3808, рускую гісторыю — 1220, геаграфію — 1273. Самыя ма-

Здараюцца і такія сітуацыі, калі ў працэсе праходжання тэста камусьці з абтурыентаў становіцца дрэнна. У кожным пункце тэсціравання дзяжураць медыцынскія работнікі, якія могуць засведчыць, што абтурыент сапраўды не можа працягваць работу.

лаколькасныя дысцыпліны — іспанская мова (185 чалавек), французская (788) і кітайская (10 чалавек). Пункт правядзення ЦТ па кітайскай мове будзе дзейнічаць у Беларускім дзяржаўным тэхналагічным універсітэце.
На ўсіх дысцыплінах колькасць абітурыентаў, якія будучы пісаць тэсты па-беларуску, вагаецца ад 1,3% (на грамадзазнаўстве) да 11 працэнтаў (на гісторыі Беларусі).

Большасць абітурыентаў зарэгістраваліся на тры дысцыпліны на ЦТ — усяго было аформлена 275 948 пропускаяў. Хоць для паступлення ў сярэднюю спецыяльную навучную ўстанову здаюцца толькі дзве дысцыпліны, правіламі не забараняецца рэгістравацца адразу на тры прадметы. Ёсць сярэдні абітурыентаў, якія будучы зда-

ваць ЦТ, і замежныя грамадзяне — больш як 400 чалавек.

Многія ўжо сёння цікавяцца рэзервовым днём, хоць яшчэ ніхто не прапусціў экзамен. Арганізатары папярэджаюць, што здаць у рэзервовы дзень можна будзе толькі адну дысцыпліну і да здачы дапускаюцца толькі тры абтурыенты, якія змогуць даказаць, што ў іх былі сур'ёзныя прычыны для таго, каб прапусціць экзамен.

Здараюцца і такія сітуацыі, калі ў працэсе праходжання тэста камусьці з абтурыентаў становіцца дрэнна. У кожным пункце тэсціравання дзяжураць медыцынскія работнікі, якія могуць засведчыць, што абтурыент сапраўды не можа працягваць работу над тэстам. У гэтым выпадку на пропуску пішацца «Тэсціраванне не прайшоў», у пратаколе арганізацыйнай камісіі робіцца адпаведны запіс і абітурыент атрымлівае права ўдзельнічаць у цэнтралізаваным тэсціраванні ў рэзервовы дзень (з гэтым жа пропускам і без дадатковай аплаты). Пры рэгістрацыі на рэзервовы дзень такі пропуск будзе падставай для допуску абітурыента на экзамен.

Пераарэгістрацыя абітурыентаў для ўдзелу ў ЦТ у рэзервовы дзень будзе весіцца з 26 па 29 чэрвеня ў Брэсцкім дзяржаўным тэхнічным універсітэце, Віцебскім дзяржаўным тэхналагічным універсітэце, Гомельскім дзяржаўным тэхнічным універсітэце, Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Я. Купалы, Беларускім-Расійскім універсітэце і ў Беларускім дзяржаўным універсітэце.

З сабой трэба мець пропуск на тэсціраванне, якое было прапушчана, дакумент, які сведчыць асобу абітурыента, і дакумент, што пацвярдзае уважлівую прычыну няўдачы. Пунктам правядзення цэнтралізаванага тэсціравання па ўсіх вучэбных дысцыплінах у рэзервовы дзень (2 ліпеня) прызначаны Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт.

Надзея НИКАЛАЕВА.

Па законах людскасці

РАТАВАННЕ ХАТНІХ ГАДАВАНЦАЎ, або Спецаперацыя «Каты»

За выхадныя сталічным выратавальнікам давялося тройчы выязджаць на аказанне дапамогі братам нашым меншым. Ва ўсіх выпадках закладнікамі сітуацыі былі каты.

Першы выпадок адбыўся каля шасці гадзін вечара па вуліцы Грыбаедава. Гаспадар паведаміў, што жывёла ўцякла і забралася на дрэва. Праблема тут заключаецца ў тым, што ў большасці выпадкаў перапушчаны кот пры набліжэнні выратавальнікаў ад страху скача ўніз і, калі не атрымлівае траўму, маланкай... усмыквае на суседнія дрэва. І справа часта заканчваецца бессэнсоўнай беганай, калі жывёлу ў выніку лепш пакінуць у спакоі, каб яна потым самастойна спусцілася з вышыні. Але гаспадар хатняга гадаванца запэўніў, што ён вельмі спакойны і не здольны на падобныя скачкі з прычыны сваёй бязлітасці. Выратавальнікі, якія вярталіся з заняткаў, вырашылі дапамагчы і паспяхова

спуслілі ката на зямлю. Праз некалькі гадзін яшчэ адзін выпадок адбыўся на вуліцы Кралоткіна. Тут жывёлка захрапела ў радыятары ацяплення. Вызваляць яе давялося пры дапамозе спецыяльнага інструмента. Пра троецю ахвяру выратавальнікам паведаміў мінак, які пачуў мяўканне з каналізацыі на вуліцы Гардзевкай. Кацяня дасталі з калодзежа ліўневай каналізацыі.

Трэба сказаць, што ў прамяні функцыі МНС выратаванне жывёл не ўваходзіць. Такія сітуацыі разглядаюцца з пункту погляду людскасці: дыспетчар не мае права выслаць на здарэнне машыну. А вось калі ёсць законная магчымасць (калі выратавальнікі вяртаюцца з выкліку ці па ўласнай ініцыятыве), служба «101» заўсёды адгукаецца, асабліва ў сітуацыях, калі жывёла можа загінуць без старонняй дапамогі.

Сяргей РАСОЛКА

Смартфон — за смеласць

Учынак, годны сапраўднага мужчыны, здзейсніў вучань другога класа сярэдняй школы №6 горада Слуцка Ягор Кур'ян.

У адзін з майскіх дзён хлопчык вяртаўся са школы і ўбачыў, што дарослы чалавек напаву на знаёмую дзяўчынку і пацягнуў яе ў найбліжэйшую лясапасадку. Ягор не разгубіўся і пачаў клікаць на дапамогу. На яго крыкі прыбеглі двое работнікаў камунальнага ўнітарнага прадпрыемства «Слуцкая ЖКГ», якія звалі зламанысінка.

На святочнай лінейцы, прысвечанай заканчэнню навучнага года, у прысутнасці сяброў і настаўнікаў часова выконваючы абавязкі начальніка раённага аддзела ўнутранага спраў падпалкоўнік міліцыі Уладзімір Герэга ўручыў хлопчыку смартфон ад імя супрацоўнікаў слуцкай міліцыі. Будучы заахвочаны і мужны, што затрымалі зламанысінка.

Таццяна ЛАЗОУСКАЯ.

31 чэрвеня ў Міністэрстве адукацыі пачала працаваць «гарачая» лінія, на якой абітурыентаў і іх бацькоў гатовы пракаנסультаваць па пытаннях прыёму кампетэнтныя прадстаўнікі ВНУ.

Як канстатуецца ў галоўным адукацыйным ведамстве, практыка запрашэння ў «гарачую» лінію спецыялістаў вышэйшых навуковых устаноў выдатна сябе зарэкамендала: яны не толькі добрыя тэарэтыкі, але і практыкі, якія могуць даць глыбокі і дэтальны адказ на любое пытанне.

Тэлефанаваць на «гарачую» лінію можна па гарадскім нумары 222-43-12 да 16 жніўня, у тым ліку і па суботах: 6, 13, 20, 27 чэрвеня, 11, 18, 25 ліпеня, 1, 8, 15 жніўня. Кансультацыі працуюць з 9.00 да 13.00 і з 14.00 да 18.00.

Не проста турызм — спартыўны!

Напачатку кастрычніка ў Гродне адбудуцца міжнародныя спаборніцтвы па спартыўным турызме. Такое рашэнне прынялі на пасяджанні савета Міжнароднай федэрацыі спартыўнага турызму, у якую разам з нашай краінай уваходзяць Расія, Украіна, Літва, Малдова, Казахстан і Кыргызстан.

Чакаецца, што сіламі і майстэрствам у пераадоленні складанай горна-пешаходнай дыстанцыі памераюцца найлепшыя каманды з вышэйпамяненых і іншых краін, у складзе якіх будуць спартсмены міжнароднага класа, у тым ліку пакарціцелі знакамітых горных вяршынь свету.

— Прымаць такія спаборніцтвы, выдатныя ўмовы для якіх створаны ў масіве «Мелавыя горы» ва ўрочышчы «Пышкі», не толькі вельмі прэстыжна, але і карысна з пункту гледжання папулярызавання нашага турыстычнага патэнцыялу, — лічыць намеснік старшыні грамадскага аб'яднання «Рэспубліканскі турысцка-спартыўны саюз» Сяргей КАЛЯДА. Дарэчы, добрыя магчымасці на Гродзеншчыне ёсць і для воднага турызму.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

На арэлях лета — з любімай газетай!

КАЛІ ВЫ ПАПІСАЛІСЯ НА ГАЗЕТУ «ЗВЯЗДА»

на III квартал або II паўгоддзе 2015 года — запўняйце картку ўдзельніка, выразаеце і дасылайце **ДА 14 ЛІПЕНЯ 2015 ГОДА** у рэдакцыю на адрас: **220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.**

Сярод падпісчыкаў 16.07.2015 г. будзе разыграны 7 падарункаў крэслаў-гамакоў і суперпрэс — садовыя арэлы. Вынікі будучы апублікаваны ў газеце «Звязда» да 26.07.2015 г.

Прызых можна будзе атрымаць у рэдакцыі па 30.09.2015 г. пры прад'яўленні квітанцыі аб падпісцы на газету «Звязда» на III квартал або II паўгоддзе 2015 г. і пашпарта. Пасля 30 верасня выдача прызцоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Умовы рэкламнага гульні «Са «Звяздою» — лета ў радасці!» чытайце ў №101 **ТЭРМІН ПРАВЯДЗЕННЯ ГУЛНІ — З 01.06.2015 ПА 30.09.2015.**

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №2568 ад 25.05.2015, выдадзена Міністэрствам гандлю Рэспублікі Беларусь

ПРЫЕМНАЯ НАВІНА — цэны на падпіску на газету «Звязда» на другое паўгоддзе засталіся ранейшымі!

Акрамя таго, нагадваем, што да 5 чэрвеня вы яшчэ паспяваеце падпісацца на ўсе перыядычныя выданні РВУ «Выдавецкі дом «Звязда» (газеты «Звязда», «Літаратура і мастацтва», часопісы «Алеся», «Бярозка», «Вожык», «Маладосць», «Нёман», «Польмя», «Родная прырода») са зніжкай!

Заставайцеся з намі — будзе цікава!

1 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на III квартал або 2-е паўгоддзе 2015 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

Падпіска аформлена і аплачана ў _____ (адрэсаваны сувязі) на III кв. або 2-е паўг. 2015 года

Жатні адрас і тэлефон (абавязкова) _____ (індэкс) _____

Удачы ў розыгрышы!

«А ў мяне цяргення крыху больш...»

Я з гэтымі бабкамі — як са сваімі, — тлумачыць Ніна Аляксандраўна раніцай па дарозе да сваёй першай падапечнай. — Мне вельмі не хапае маіх бацькоў. Мама памерла ў 82 гады. Бацька быў удзельнікам вайны, інвалідам 2-й групы, пайшоў ад нас яшчэ раней, у 69 гадоў. Так што мне прыходзіць да гэтых людзей проста ў радасць. А ўжо як яны мяне чакаюць! Калі маецца быць мой візіт, апрачаюцца, прычэсваюцца. А адна жанчына перад маім прыходам заўсёды падфарбоўвае вусны, бровы...

Сённяшні наш працоўны дзень пачынаецца з візіту да Людмілы Іванаўны. Дакладней, спачатку трэба зайсці ў краму па прадукты, а потым ужо — да яе. Людміла Іванаўна ў жніўні будзе толькі 55, як і яе сапрабятніку, але яна інвалід з дзяцінства: парок сэрца. Мужу 70 гадоў, ён інвалід першай групы, сваякі ўсё жыццё далёка...

— Вам вельмі пасуе ваша кашуля, — з парога робіць камплімент Ніна Аляксандраўна.

— Так, я люблю чырвоны колер, — ружавее ад задавальнення жанчына. Але ўжо праз паўхвіліны пачынае скардзіцца на здароўе, распавядае, як яе «хуткая» забрала ў бальніцу «пад кіслародам». Цяпер вострыя патрэбы лекі, а яны дарагія... — Дык давайце напішам заяву на матэрыяльную дапамогу, — прапанаваў сапрабятнік, — я вам дапамагу скласці, як у мінулы раз...

— Людміла Іванаўна ў нас любіць музыку, я ёй купляю дыскі, — распавядае мне Ніна Аляксандраўна, калі мы выходзім з кватэры. — Выпісвае медыцынскія часопісы, чытае газеты, каб ведаць навіны. Ведае, дзе знаходзіцца участковы, як дайсці да пракурора, увогтуле — у крыўду сабе не дасць (паўжартам). Вельмі любіць капусту з марынадам, кажа, што ад яе лягчы зрок і лепш адчуваеш сябе... У гэты час мы падыходзім да кіёска з агароднінай. «А вось капусты тут і няма, — мая спадарожніца трохі расчараваная. — Толькі ранняя, але яна дарагага зарас. Трэба ісці ў краму. Ячэня крупы яшчэ не забяццва купіць... Да цяжкіх сумак ёй не прывыкаць: «Гэтымі днямі мае бабулі якраз пенсію атрымліваюць, та-

«ТЭЛЕФАНУЕ МНЕ: АЛЯКСАНДРАЎНА, ДАПАМАГАЙ!»

Усё гэта Ніна Аляксандраўна раскавае па дарозе ўжо да іншай сваёй падапечнай. Вось і патрэбны нам дом. Набіраем у пад'ездзе дамафон. — Бягу-бягу, — чуем голас. — Штосьці я дрэнна сабе адчуваю сёння, — скардзіцца з парога 82-гадовай Рыма Мікалаеўна, — відаць, ужо канец хутка...

КАМЕНТАРЫ СПЕЦЫЯЛІСТА

Загадчыца аддзела сацыяльнай дапамогі на даму тэрытарыяльнага цэнтру сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва г. Баранавічы Таццяна СЯМЯНАВА:

У нас у горадзе на сацабслугоўванні на даму знаходзяцца 556 грамадзян, іх абслугоўваюць 65 сацыяльных работнікаў. У сярэднім на аднаго сапрабятніка прыпадае 8-9 падапечных. Колькасць пажылых людзей, якія маюць патрэбу ў сацабслугоўванні на даму, расце. Часцей за ўсё старыя тэлефонуць да нас сама, калі перастаюць спраўляцца з паўсядзённымі абавязкамі. Тэлефон наш гарадзян ведаюць, мы пастаянна рэкламуем свае паслугі.

На сацыяльнае абслугоўванне мы бярэм толькі непрацаздольных грамадзян, г. зн. інваліды 1-й альбо 2-й групы (пры гэтым усё роўна, колькі ім гадоў) або пажылых людзей, якім споўнілася 60 гадоў і больш. Ва ўсіх іх павінна быць медыцынскае заключэнне аб тым, што яны маюць патрэбу ў сацабслугоўванні на даму.

Трэба купіць капусты для падапечнай.

сапрабятнік прыбірае ў кватэры, пажылая жанчына дзеліцца са мной ніхтрымі падрабязнасцямі свайго жыцця. — Добра, хоць у крэсла спікавала. А гэта быў выхадны дзень. І што мне рабіць? Тэлефону: Аляксандраўна, дапамагай! Яна тут як тут. У любы час дня і ночы да яе можна звярнуцца, дай ёй Бог здароўя... Я увогтуле не ведаю, як яна нас, старых, вытрымлівае. Я кіравала ўчасткам на фабрыцы, 180 чалавек было ў падначаленні. І ведаю, як цяжка працаваць з людзьмі...

— Вам трэба пастрывіцца, — кажа Ніна, падыходзіць да старой. — Давайце запыт дзяўчыну з сацыяльнай цырульні, гэта танней. — У мяне свой цырульнік, — прырочыць Рыма Мікалаеўна. — Які? Вас мінулы раз наш сацыяльны цырульнік стрыг, вам спадабалася. Ніна паважваецца да мяне і усміхаецца, а я думаю: са старымі іншым разам, што з малымі... Падапечная сапрабятніца Рыма Мікалаеўна ў Баранавічах жыве з 1964 года. Муж быў ваенным, у 2010 годзе ён памёр, а дзяцей няма. Дзяцка ўявіць, як бы выхавалі такіх вясці адзінока старыя, калі б не сацыяльная служба.

«Мы з ёй шпацыравалі на свежым паветры. На нас усё азіраліся!..»

80-гадовая Яўгенія Макараўна, да якой мы збіраемся «за мост», жыве на вуліцы Гагарына. Яна кажа, што не высыпаецца, таму просіць сацыяльнага работніка прыходзіць пазней. «Учора да яе заезджала дачка, крыху знервалава... — па дарозе ў аптэку па лекі распаўядае Ніна Аляксандраўна. І ў адказ на маё здзіўленае пытанне: «Вы, напэўна, у курсе ўсіх падзеяў і падзей у жыцці сваіх бабудоў?» цярпліва тлумачыць: «А як жа? Мы, сапрабятнікі, пра сваіх падапечных ведаем усё. А яны пра нас. І фотаздымкі сямейныя адна адной паказваем, і дзелімся імі...». І зноў пераходзіць да аповеду пра сваю падапечную: «Вельмі прыгожая жанчына была ў маладосці, калі меркаваць па фота. Пакуль былі сілы, ездзіла да нас у тэрытарыяльны цэнтр спяваць у хоры. Вельмі любіць чытаць класіку. І перадачы па тэлевізары выбірае інтэлектуальныя. Любіць абмеркаваць іх, але ў мяне не заўсёды ёсць час глядзець тэлевізар. Дык я, калі была ў адпачынку, спецыяльна глядзела тэлы перадачы, што глядзіць яна і іншыя мае бабулі, каб потым на роўных размаўляць з імі. Ім гэта вельмі прыемна.

Яшчэ адна падапечная, да якой мы заходзім пасля абеду, 76-гадовая Вера Васільеўна, таксама любіць чытаць, але пераважна дэтэктывы. — Я часта хаджу ў бібліятэку, мяняю ёй кнігі. Там ужо стогнуць, не ведаюць, што ёй даваць: яна ўжо ўсё перачытала! — кажа Ніна Аляксандраўна. — А яшчэ яна любіць чытаць раённую газету, чакае сэрэдзі, калі тая выходзіць. І любіць кветкі, раней заўсёды сама сабе купляла. Калі цвіце бэз, я, ідучы да яе, стараюся галіну прынесці. Раней, калі яна яшчэ магла хадзіць, мы з ёй шпацыравалі на свежым паветры. На нас усё азіраліся! Уявіце сабе: ружовыя штаны, ружовы піжак, капялюшкі, чорная вуаль, чорныя пальчаткі, сумачка і палачка! Ну і я побач, больш сціплая... Каля кожнага прадаўца Вера Васільеўна набыла спыніцца і раскаваць пра сябе, як яна прыехала сюды з Валгаграда. Усе прадаўцы яе ветліва выслухоўвалі...

ЗНАЙСЦІ ПАДЫХОД ДА КОЖНАГА ПАДАПЕЧНАГА

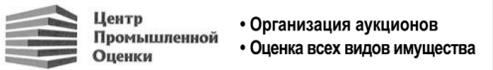
Столькі мілья падрабязнасцяў аб кожнай бабудоі, з такой пшчотай яны раскаваюцца... Адразу зразумела, што працу гэтую Ніна Аляксандраўна сапраўды любіць. Як і сваіх «кліентаў». Памятаю, не як я спытала ў адной сацыяльнай работніцы, пераможцы конкурсу прафесійнага майстэрства, што самае цяжкае ў гэтай працы. Тая адказала: наладзіць добрыя адносіны, знайсці падыход да кожнага падапечнага. Сапраўды, гэта ж праца з людзьмі, тут столькі цяргення трэба! Вось гэта галоўнае, ды яшчэ шчыра цікаваецца да пажылых людзей. Прыборка, звычай і падзей у жыцці сваіх бабудоў? — цярпліва тлумачыць: «А як жа? Мы, сапрабятнікі, пра сваіх падапечных ведаем усё. А яны пра нас. І фотаздымкі сямейныя адна адной паказваем, і дзелімся імі...». І зноў пераходзіць да аповеду пра сваю падапечную: «Вельмі прыгожая жанчына была ў маладосці, калі меркаваць па фота. Пакуль былі сілы, ездзіла да нас у тэрытарыяльны цэнтр спяваць у хоры. Вельмі любіць чытаць класіку. І перадачы па тэлевізары выбірае інтэлектуальныя. Любіць абмеркаваць іх, але ў мяне не заўсёды ёсць час глядзець тэлевізар. Дык я, калі была ў адпачынку, спецыяльна глядзела тэлы перадачы, што глядзіць яна і іншыя мае бабулі, каб потым на роўных размаўляць з імі. Ім гэта вельмі прыемна.

АД ПЕРШАЙ АСОБЫ

— У мяне ўсе падапечныя вельмі добрыя, удзячныя, — кажа Ніна Нікалаічына. — Слэзы ў вачах стаяць, калі адыходжу. Яны чакаюць мяне і ведаюць, што я да іх прыйду ў любое надвор'е. Не толькі дапамагу па хатняй гаспадарцы, але і выслухаю. Яны ўсе любяць пагаварыць пра свае хваробы. А што зробіць? Здароўе ў гэтым узросце — на першым месцы. Вось Рыма Мікалаеўна ў мяне забывае піць лекі, і гэта праблема. Прыходжу да яе: Рыма Мікалаеўна, ціск мэралі? Давайце памераць! Мераю і бачу, што яна зноў таблетку не выпіла. «Рыма Мікалаеўна, давайце вып'ем таблетку!» Або вусё ёсць у мяне падапечны Мікалай Іванавіч... Патафлефану яму, скажу, у які час прыкладна буду. А ён: я буду вас на лаўцы чакаць, ля пад'езда. Прыходжу — няма. «Ну, Мікалай Іванавіч, не дачкавалі! Не адбылося наша рамонтнае спатканне!» А ён смеяцца ў адказ: «Ніна, я змер!»... Гэта самае прыемнае — адчуваць, што ты патрэбна, цябе чакаюць.

Святлана БУСЬКО, фота айтара.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона: ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, офис 1703

Продавец: ООО «МиленаАгро», 225710, Брестская область, г. Пинск, ул. Калиновского, 22 Б

Предмет аукциона: продаже на повторном аукционе одним лотом подлежат недвижимое имущество в составе:

Здание убойного цеха, инвентарный номер: 130/C-30385, общей площадью: 1421,1 кв.м, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Пинск, ул. Граничная, д. 36Б.

Сведения о земельном участке: продавец предоставляет земельный участок пл. 0,2982 га на праве аренды по 04.03.2030 г. для обслуживания здания убойного цеха, с установленными ограничениями (обременениями): охранная зона линии электропередачи напряжением до 1000 вольт, площадь 0,0131 га.

Административно-бытовое здание, инвентарный номер: 130/C-44049, общей площадью: 85,5 кв.м. Составные части и принадлежности: две блочные оштукатуренные пристройки.

Проездная, инвентарный номер: 130/C-30384, общей площадью: 13,5 кв.м. Составные части и принадлежности: асфальтовое покрытие пл. 4600 кв.м., забор из железобетонных плит площадью 1152 кв.м., металлические ворота, расположенные по адресу: Брестская обл., г. Пинск, ул. Граничная, д. 36А.

Сведения о земельном участке: продавец предоставляет земельный участок пл. 1,2354 га на праве временного пользования по 25.06.2019 г. для обслуживания административно-бытового здания и проездной.

Начальная цена с НДС 20% – 2 400 000 000 белорусских рублей.

Задаток 10% от начальной цены в белорусских рублях перечисляется на р/с № 3012343260010; нерезидентам РБ задаток может перечисляться в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за предмет аукциона производится в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Извещение о проведении предыдущего аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 25.04.2015 г.

Аукцион состоится 26.06.2015 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 5/2, офис 1703.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 24.06.2015 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».

Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-183-69-71.
www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость

Лот № 1. Автопогрузчик вилочный Toyota 02-7FD15, 1996 г.в., стоимость 37 250 000 бел. рублей.
Лот № 2. Master BV 170 E тепловая пушка дизельная 47кВт, 2007 г.в., стоимость 15 550 000 бел. рублей.
Лот № 3. Вилочный электропогрузчик Toyota 7FBE15, 2005 г.в., стоимость 67 220 000 бел. рублей.
Лот № 4. Стеллаж архивный, 2008 г.в., стоимостью 350 000 бел. рублей.

Собственник (владелец) имущества
ОАО «БрандкоВин» (УНН 391296728)

Местонахождение (адрес) имущества
Полоцкий р-н, г.п. Боровуха, ул. Армейская, 57

Наличие обременений
нет

Место (адрес), дата и время проведения торгов
19.06.2015 в 11.00 г. Витебск, ул.Правды, 32, каб. 320

Справочная информация об организаторе торгов
Управление принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома 210029, г. Витебск, ул. Правды, д. 34. Судебный исполнитель Илющенко Алексей Александрович, тел./факс (80212) 607106, начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (80212) 600975

Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано:
1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством.
2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет главного управления юстиции Витебского облисполкома № 3642903001037 в 200 филиале ОАО «СБ Беларусбанк», МФО 635, УНП 300002505, не позднее 11.00 18.06.2015 г.
Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота.
В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества.

ПРИГЛАШЕНИЕ

Волковское ОАО «Беллак»

приглашает принять участие в переговорах по выбору подрядчика (генерального подрядчика) для выполнения работ по очистке от иловых отложений полей фильтрации Волковского ОАО «Беллак».

Документация для переговоров предоставляется участникам на основании письменной заявки, направленной по e-mail: juristy@bellakt.com, по факсу (+375 15 12) 75048 или по почте на адрес: 231900, Республика Беларусь, Гродненская область, г. Волковыск, ул. Октябрьская, д. 133. Срок предоставления предложений: с 08.00 04.06.2015 г. до 12.00 09.06.2015 г. Контактные телефоны: (+375 15 12) 750597, 75048.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость
Лот № 1. Автомобиль УАЗ 31519, гос. номер 3006АР-2, 2002 года выпуска, стоимостью 35 000 000 белорусских рублей

Собственник (владелец) имущества
ОАО «Глубокская птицефабрика» (УНП 300019583)

Местонахождение (адрес) имущества
Витебская область, г. Глубоко, пл. 17 Сентября, 14

Наличие обременений
нет

Место (адрес), дата и время проведения торгов
23.06.2015 в 15.00 г. Витебск, ул. Правды, 32, каб. 320

Справочная информация об организаторе торгов
Управление принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома 210029, г. Витебск, ул. Правды, д. 34. Судебный исполнитель Илющенко Алексей Александрович, тел./факс (80212) 607106, начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (80212) 600975

Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано:
1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством.
2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет главного управления юстиции Витебского облисполкома № 3642903001037 в 200 филиале ОАО «СБ Беларусбанк», МФО 635, УНП 300002505, не позднее 11.00 10.06.2015 г.
Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота.
В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества.

ЗАО «ЦЕНТР ПРОМЫШЛЕННОЙ ОЦЕНКИ» ИНФОРМИРУЕТ:

в извещении о проведении повторного открытого аукциона по продаже одним лотом имущества, расположенного по адресу: Минская область, г. Молодечно, ул. Любава-Роменская, д. 62, опубликованное в газете «Звязда» от 28.05.2015, вносится изменение: **Вместо:** «Начальная цена с НДС 20% – 3 273 733 170 белорусских рублей», **читать:** «Начальная цена с НДС 20% – 3 293 456 717 белорусских рублей».

Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-183-69-71. www.cpo.by

ПРИГЛАШЕНИЕ

Волковское ОАО «Беллак»

приглашает принять участие в переговорах по выбору подрядчика по выполнению текущего ремонта полов по объекту: производственный корпус (ЦММ, пом. 27, 29, 43, 51 (холодильные камеры), расположенного по адресу: г. Волковыск, ул. Октябрьская, 133.

Документация для переговоров предоставляется участникам на основании письменной заявки, направленной по e-mail: juristy@bellakt.com, по факсу (+375 15 12) 75048 или по почте на адрес: 231900, Республика Беларусь, Гродненская область, г. Волковыск, ул. Октябрьская, д. 133. Срок предоставления предложений: с 08.00 04.06.2015 г. до 12.00 09.06.2015 г. Контактные телефоны: (+375 15 12) 75036, 75048.

белагропромбанк

традиции будущего

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 апреля 2015 г.

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «Белагропромбанк»

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2015 год	2014 год
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		1 282 021	1 279 558
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		5 528	5 996
4	Средства в Национальном банке	1103		4 940 287	5 499 798
5	Средства в банках	1104		777 680	572 742
6	Ценные бумаги	1105		11 609 693	10 514 130
7	Кредиты клиентам	1106		59 594 888	55 039 528
8	Производные финансовые активы	1107		2 144	1 748
9	Инвестиции в зависимые юридические лица	-		-	-
10	Инвестиции в совместно контролируемые юридические лица	-		-	-
11	Долгосрочные финансовые вложения	1108		248 684	248 685
12	Основные средства и нематериальные активы	1109		3 768 976	3 743 235
13	Имущество, предназначенное для продажи	1110		12 067	570
14	Отложенные налоговые активы	1111		-	-
15	Деловая репутация	-		-	-
16	Прочие активы	1112		1 358 779	1 750 458
17	ИТОГО активы	11		83 600 747	78 656 448
18	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
19	Средства Национального банка	1201		5 037 305	4 528 310
20	Средства банков	1202		9 683 216	8 737 104
21	Средства клиентов	1203		49 753 118	47 519 712
22	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		6 528 171	5 253 217
23	Производные финансовые обязательства	1205		-	15 204
24	Отложенные налоговые обязательства	1206		12	11
25	Прочие обязательства	1207		621 493	679 209
26	ВСЕГО обязательства	120		71 623 315	66 732 767
27	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
28	Уставный фонд	1211		6 803 591	6 803 591
29	Эмиссионный доход	1212		-	-
30	Резервный фонд	1213		984 015	938 824
31	Фонды переоценки статей баланса	1214		1 546 169	1 540 353
32	Накопленная прибыль	1215		2 451 985	2 538 773
33	Всего собственный капитал, принадлежащий головной организации	-		11 785 676	11 821 541
34	Доля неконтролирующих акционеров	-		191 672	102 140
35	ВСЕГО собственный капитал	121		11 977 342	11 923 681
36	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		83 600 747	78 656 448

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь-март 2015 года

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «Белагропромбанк»

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2015 год	2014 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		2 696 134	2 298 273
2	Процентные расходы	2012		2 585 218	1 836 161
3	Чистые процентные доходы	201		130 916	462 112
4	Комиссионные доходы	2021		266 231	238 865
5	Комиссионные расходы	2022		56 096	46 777
6	Чистые комиссионные доходы	202		210 135	192 088
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		235	90
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	(12 140)	-	(6 607)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	(1 470)	-	60 795
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		69 582	79
11	Чистые отчисления в резервы	207		(77 368)	(28 112)
12	Прочие доходы	208		189 749	195 512
13	Операционные расходы	209		531 251	519 281
14	Прочие расходы	210		85 299	62 436
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		47 825	381 364
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		20 429	115 800
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		27 396	265 564
18	Доля в прибыли (убытке) зависимых юридических лиц	-		-	-
19	Доля в прибыли (убытке) совместно контролируемых юридических лиц	-		-	-
20	ИТОГО ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	-		27 396	265 564
21	Доля в прибыли (убытке), принадлежащая головной организации	-		27 371	264 420
22	Доля неконтролирующих акционеров в прибыли (убытке)	25		25	1 144
23	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях	-		-	-
24	Базовая прибыль на простую акцию	22		-	-
25	Разводненная прибыль на простую акцию	23		-	-

Председатель Правления А.А.Лысок
Главный бухгалтер М.А.Шаповалова
Дата подписания «26» мая 2015 г.

Ссылка на отчетность на сайте: <http://belapb.by/rus/about/bank-activity/indexes/finansovaya-otchetnost-bankovskogo-holdinga/konsolidirovannaya-kvartalnaya-otchetnost/na-otchetnyy-datu-01-04/>
Лицензия на осуществление банковской деятельности № 2 от 26 мая 2014 года, выдана Национальным банком Республики Беларусь, УНП 100693551.

ПРИГЛАШАЕМ ПРИНЯТЬ УЧАСТИЕ В ПЕРЕГОВОРАХ по проведению гидравлического испытания системы отопления водопровода и горячего водоснабжения диаметром до 50 мм в общежитии учреждения образования «Минский государственный колледж технологии и дизайна легкой промышленности», расположенного по адресу: г. Минск, ул. Матусевича, 46.

С конкурсной документацией можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Матусевича, 26. Срок предоставления предложений с 8⁰⁰ 03.06.2015 до 09⁰⁰ 10.06.2015. Проведение вскрытия конвертов в 12⁰⁰ 10.06.2015. Подведение итогов 11.06.2015. Контактные телефоны: 290 81 48, 365 32 96, 365 27 11; тел./факс 365 30 12

Свидетельство о государственной регистрации Частного производственно-торгового унитарного предприятия «Мастерку» № 0138179 считать недействительным.

Филиал «Центр «Белтехинвентаризация» г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА Унитарного производственного предприятия «Гомельский завод торгового оборудования», 8(0232)73 24 23

№ лота	Наименование объекта	Начальная цена продажи лота, бел. руб. (с НДС)	Сумма задатка, бел. руб.
1	- капитальное строение (цех нетканых материалов) с инвентарным № 350/C-88113, общая площадь – 7931,0 кв.м, (составные части и принадлежности: металлическая пристройка, шесть кирпичных пристроек, две холодные кирпичные пристройки, три открытых навеса, трансформаторная подстанция, две гаражи, два пожарных резервуара, проезжая часть, трое ворот, металлический забор, железобетонный забор, кирпичный забор), трансформатор 630, расположенные по адресу: г. Гомель, ул. Текстильная, 10/2, - капитальное строение (станция КНС) с инвентарным № 350/C-88083, общая площадь – 37,3 кв.м, расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Текстильная, 10/3. Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 34010000004001219 площадью 2,2543 га, - канализационная сеть с инвентарным № 350/C-153087, протяженностью 682,7 м, расположенная по адресу: г. Гомель, от КК1 до КК34 по ул. Текстильная, 10, - капитальное строение (административное здание) с инвентарным № 350/C-88104, общая площадь – 1013,8 кв.м, расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Текстильная, 10.	19 508 850 561	195 088 500
2	Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 34010000004001213 площадью 0,0709 га, - капитальное строение (прирельсовый склад) с инвентарным № 350/C-88106, общая площадь – 489,2 кв.м (составные части и принадлежности: кирпичная пристройка), расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Текстильная, 10/5. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 34010000004001212 площадью 0,5152 га, - капитальное строение (здание склада) с инвентарным № 350/C-88110, общая площадь – 1459,0 кв.м (составные части и принадлежности: кирпичная пристройка, рампа, скот), расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Текстильная, 10/4. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 34010000004001217 площадью 0,3063 га, - капитальное строение (проходная) с инвентарным № 350/C-88081, общая площадь – 113,2 кв.м (составные части и принадлежности: крыльцо), расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Текстильная, 10/1. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 34010000004001297 площадью 0,0215 га, - капитальное строение (котельная) с инвентарным № 350/C-88105, общая площадь – 879,3 кв.м, (составные части и принадлежности: дымовая труба, солевой приямок, кирпичный склад), трансформатор ТМ 250/10, трансформатор ТМ, расположенные по адресу: г. Гомель, ул. Текстильная, 10/12.	1 195 145 865	119 514 500
3	- капитальное строение (здание ремонтных служб) с инвентарным № 350/C-85620, общая площадь – 1297,8 кв.м, (составные части и принадлежности: две кирпичные пристройки, крыльцо), расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Текстильная, 10/7. Обременения: здание ремонтных служб обременено договорами аренды: 1) договор аренды №2а от 26.03.2010 г. с ОДО «ФэмЛак» на 480,9 кв.м, бессрочно; 2) договор аренды № 9а от 26.03.2010 г. с ООО «Акватек» на 13,21 кв.м, бессрочно; 3) договор аренды № 3-а от 27.05.2014 г. с ООО «МегаБел-Сервис» на 11,2 кв.м, бессрочно. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 34010000004001218 площадью 0,3333 га.	1 431 688 498	143 168 800
4	- капитальное строение (здание склада) с инвентарным № 350/C-88111, общая площадь – 472,9 кв.м, (составные части и принадлежности: кирпичная пристройка, крыльцо, навес), расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Текстильная, 10/6. - капитальное строение (склад цемента) с инвентарным № 350/C-88085, общая площадь – 64,0 кв.м, расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Текстильная, 10/11. Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 34010000004001215 площадью 0,3042 га, - водопроводная сеть с инвентарным № 350/C-153107, протяженностью 135 м, расположенная по адресу: г. Гомель, от здания насосной до здания цеха напольных покрытий и до здания цеха товаров народного потребления по ул. Текстильная, 10.	2 007 134 438	200 713 400

Подача заявления По 19 июня 2015 г. в рабочие дни с 9⁰⁰ до 17⁰⁰ от даты опубликования настоящего извещения по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2

Дата, время, место проведения аукциона 23 июня 2015 г. в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2

Номер р/с для перечисления задатка р/с 3012105618108 в РД №700 ОАО «БПС-Сбербанк», код 369, УНП 102353509. Получатель платежа: Филиал «Центр «Белтехинвентаризация» РУП «Жилкомтехника»

Условия пользования Объекты продаются в собственность. Победитель торгов (единственный участник торгов) в течение 3-х месяцев с момента регистрации перехода права собственности на объекты продажи по лотам №№ 1–4, обязан согласовать и вступить в долевое право пользования на земельный участок с кадастровым № 34010000004001296, расположенный по адресу: г. Гомель, ул. Текстильная, 10, площадью 0,2094 га, назначение – земельный участок для организации проезда общего пользования по ул. Текстильной, 10.

Условия продажи Цены указаны с НДС. Шаг аукционных торгов – 5%, заключить договор купли-продажи в течение 15-ти календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона. Порядок оплаты: определяется по согласованию победителя торгов с собственником имущества при заключении договора купли-продажи. Победитель оплачивает затраты на организацию и проведение аукциона.

5. Индивидуальным предпринимателям – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; представителю индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).

6. Физическим лицам – представителю физического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.

7. При подаче документов на участие в аукционе физическое лицо, представитель физического лица предъявляет паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

8. Участник аукциона, выигравший торгов, либо лица, признанные покупателями, оплачивают стоимость затрат на организацию и проведение аукционных торгов – Организатору аукционных торгов.

9. Аукцион проводится в соответствии с действующим законодательством и Положением Филиала «Центр «Белтехинвентаризация».

Дополнительная информация по тел. (0232) 75 06 62, 75 06 63 (факс) и на сайте www.bti.by

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 16 июня 2015 года повторных торгов по продаже имущества, принадлежащего открытому акционерному обществу «Минский тракторный завод»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)			
Наименование, характеристики и местонахождение продаваемого имущества	Начальная цена без НДС, бел. руб.	Размер задатка, бел. руб.	
Здание зерносклада с инв. номером в ЕГРНИ 601/C-23787, расположенное по адресу: Минская обл., Полоцкий р-н, Гайненский с/с, д. Зельский Сад, ул. Центральная, 22А (общая площадь – 591,1 кв. м, назначение – здание специализированное сельское, хозяйственного назначения; составные части и принадлежности: здание специализированное сельское Б2/к, пристройкой 1; площадь земельного участка 0,1925 га)	160 473 000	16 000 000	

Продавец имущества: ОАО «М

Патанненне працягнецца і налета

У сталіцы ўжо можна знайсці аднапакаёўкі за 39 тысяч долараў

Працяглае патанненне жыллёвай нерухомаści істотна змяніла прыярытэты ўсіх удзельнікаў другаснага рынку сталічных кватэр. Калі гаспадары жылля актыўна спрабуюць прадаць свае памяшканні яшчэ па нармальным кошце, то патэнцыйныя пакупнікі набываць нешта сёння не спяшаюцца, бо спадзяюцца дачакацца цэнавога дна. Аднак, як дакладна адгадаць той момант, калі далей танец ужо не будзе? Менавіта з гэтым актуальным пытаннем на «прамую лінію» газеты звярталася большасць чытачоў. Наш сённяшні эксперт гэтай сферы — дырэктар агенцтва нерухомаści «Цэнтрастыль», намінант прэміі ў сферы нерухомаści Real Golden Key 2014 у намінацыі «Персона года — рэзльтар» Вячаслаў ЗАУГАРОДНІ не абядае нам, што рынак хутка стабілізуецца. На «прамой лініі» задавалі шмат іншых цікавых пытанняў, на якія былі атрыманы прафесійныя адказы. Чытаем...

ЛІКВІДНУЮ КВАТЭРУ ТРЭБА ПАШУКАЦЬ

Тамара Пойка, г. Мінск:
— *Бывае, што ў сталіцы прадаюць кватэры «тэрмінава».* Звычайна, цана на іх меншая за рыначную. Каму такія кватэры прапануюць у першую чаргу? Можа быць, магчыма пакінуць у агенцтве нерухомаści спецыяльную заяўку? І колькі гэта будзе каштаваць?

— Агенцтва пасля заключэння дагавора з прадаўцом выстаўляюць рэкламу кватэры ва ўсіх сродках масавай інфармацыі. Таму можна проста сачыць за абнаўленнем інфармацыі ў СМІ. Можна заключыць дагавор з агенцтвам нерухомаści на падбор варыянтаў кватэры. Тады агенцтва зоймецца пошукам менавіта для вас. Таксама вы можаце патэлефанаваць у агенцтва і пакінуць сваю заяўку дыспетчару. Напрыклад, на куплю кватэры коштам да 45 тысяч. Гэта будзе бясплатна. Пры з'яўленні такой кватэры вам могуць патэлефанаваць, але неабавязкова, бо дагавор на падбор варыянтаў не заключаны. На танныя кватэры пакупнікі і так хутка знаходзяцца. Хто першы заключыць дагавор, той і забярае.

Кар. «Звязды»:
— *А колькі сёння каштуюць самыя танныя кватэры ў Мінску?*
— Ну вось, напрыклад, аднапакаёвая кватэра плошчай 38 кв. метраў на вул. Кнорына каштуе 39 тысяч долараў. Вул. Шашэйная і Грыбаедава — па 41,5 тысячы. Уральская — 42 тысячы. Зразумела, што гэта першыя ці апошнія паверхі, панэльныя дамы. Аднак усё роўна відаць, што цэны значна знізіліся. Глядзіце: да 45 тысяч ёсць каля 20 кватэр. Некалкі месяцаў таму мінімальна цана складала 50 тысяч.

— *Сёння свабодных вялікіх грошай у людзей памешала.* Ці практыкуюць агенцтва абмен? — Нейкая спецыяльная сістэма няма. Часам такія варыянты сустракаюць. Аднак гэта вельмі складана. Кватэры павінны падавацца абодвум гаспадарам — гэта цяжка. Але абмен праз продаж — добры спосаб вырашэння жыллёвага пытання. У нашай краіне звычайна продаж кватэр — гэта «ланцужок». Ад 2 да 7-8 кватэр. Самы галоўны тут той, хто мае жывыя грошы. Ён стаіць на чале гэтага «ланцужка». У маёй практыцы самы доўгі складаўся з 12 кватэр, і з іх толькі адзін гаспадар даваў жывыя грошы, астатнія прадавалі і куплялі новае. Ледазь усе людзі ў офісе змясціліся. Мы чатыры гадзіны толькі афармлялі ўсе дакументы. Потым нашоўпам пайшлі да натарыуса.

— *Што можа быць з цэнамі напрыканцы года?*
— Сабекошт квадратнага метра ў каркасна-блочным доме складае каля 800 долараў. Ніжэй за сабекошт цана не пойдзе, бо забудовчык таксама хоча нешта зарабіць. Тым болей што будаўніцтва ў Мінску згортаецца для звычайных чаргавікоў. Толькі льготнікі могуць разлічваць на нейкі рух. Ёсць яшчэ адна цікавая тэндэнцыя: многія прадаўцы глядзяць кошт кватэр у газеце, а трэба глядзець цану здзелкі. Напрыклад, сярэдняя цана прапановы ў красавіку складала 1653 долары за кв. метр, а сярэдні кошт здзелкі — 1359 долараў за кв. метр. Розніца ў 300 долараў. І атрымаўца, што прадаўцы могуць скідаць да 10 тысяч долараў з прадажнага кошту аб'екта. Гэта адбываецца з-за таго, што многія ставяць яшчэ леташнія цэны і не змяняюць іх. Мы маем шмат кватэр, дагаворы па якіх былі заключаны яшчэ ў лістападзе 2014 года.

— *Наколькі ахвотна людзі згаджаюцца на зніжэнне цэны?*
— Ёсць тыя, хто разумее сітуацыю і ідзе на зніжэнне, бо ведаюць, што праз некаторы час цана можа знізіцца яшчэ больш. І менавіта яны вырашаюць свае кватэрае пытанне сёння. Але большасць стаіць на сваім. Сярод агульнай колькасці прадаўцоў першых каля 40%. Астатнія чакаюць — незразумела чаго. Хутчэй за ўсё, да канца года яшчэ будзе нязначнае зніжэнне. Нават у пачатку наступнага года яно можа не спыніцца. Ніякіх перадумоў для павышэння я не бачу. Пакуль крызіс не скончыцца, рынак нерухомаści расці не будзе.

— *Людзі, у якіх ёсць свабодныя грошы, сёння ўкладваюцца ў нерухомаць?*
— Не, яны чакаюць яшчэ большага зніжэння.
— *Ці купляюць нашу нерухомаць замежнікі?*
— У мінусі і пазамінульным годзе вельмі актыўна скуплялі нерухомаць расіяне. Сёлетая гэтая тэндэнцыя рэзка знікла.
— *А хто купляў?*
— Рознае — і самае таннае, і дарагое. Многія проста ўкладвалі грошы. Некаторыя заставаліся жыць тут.
— *А ці ёсць сёння здзелкі па элітным жыллі?*
— Ёсць, хаця і не так шмат, як раней.
— *А хто купляе дарагія кватэры?*
— Напрыклад, летась мы прадалі кватэру за 275 тысяч долараў. Купіў малады чалавек, гадоў 35. Па знешнім выглядзе не скажаш, што ён вельмі багаты. Чыстыя грошы, без крэдытаў.

«КАВАЛАЧАК» ДАЧЫ ПРАДАЦЬ ПРАБЛЕМАТЫЧНА

Аляксей Саўчанка, г. Мінск:
— *Нядаўна памёрлі бацькі. Ад іх засталася дача. Ёсць брат, жыць з якім на гэтай дачы разам не атрымаўца, бо нашы жонкі не ладыяць. Таму брат туды ездзіць з сям'ёй, а мы хочам прадаць сваю частку. Як прымусяць брата да продажу ўсёй дачы (бо выкупляць маю частку ён не хоча)?*
— У продажы вашай часткі няма ніякіх праблем, калі дача прыватная. Але прымусяць брата выкупіць вашу частку або прадаць сваю ніхто не можа. У той жа час і прадаць некаму чужому палову дома вельмі складана. У будучыні пакупніку часткі дачы можа спатрэбіцца судовае рашэнне аб вызначэнні парадку карыстання дачай. Трэба спрабаваць дамаўляцца з братам.

Кар. «Звязды»:
— *А ці бывалі ў вашай практыцы такія выпадкі, калі насамрэч удавалася прадаць палову дачы?*

— Наконт дач нічога не магу сказаць. А вось з кватэрамі больш прэцэдэнтаў. Бывае і такое, што нават купляюць долю ў аднапакаёвай кватэры.

Людміла Іосіфаўна, г. Мінск:
— *Добры дзень! Мы стараемся сачыць за рынкам нерухомаści. Было значнае зніжэнне цэн, і пакуль што сітуацыя не змяняецца. Нашы дамы ідуць пад знос. Нас спрабуюць пераканаць, што цэны будуць падаць яшчэ больш — на 30%. Падкажыце нам, калі ласка, як цэны на кватэры будуць лаводзіць сябе ў найбліжэйшыя два-тры месяцы?*
— Цэны як зніжались, так і будуць зніжацца далей. Хаця ўжо і не такімі тэмпамі, як на пачатку года. У любым выпадку, не на 30%. Напрыклад, за мінулы месяц цэны знізіліся прыкладна на 3%.

— *А рэзльтары, якіх наняў забудовшчык, прымушаюць нас пісаць заяву на грашовую кампенсацыю замест атрымання новых кватэр. Кадаставая ацэнка была зроблена ў ліпені мінулага года. Яна мае сілу да 25 ліпеня 2015 года. Другая ацэнка можа быць толькі тады, калі нам ужо прадаставяць новае жыллё і мы заключым дагавор. Але кватэру даваць ніхто не хоча.*
— З улікам сітуацыі на рынку, вам больш выгадна патрабаваць кватэру, а не грашовую кампенсацыю. Гэта адназначна. Прымусяць вас напісаць заяву на кампенсацыю ніхто не мае права. Стойце на сваім і патрабуйце жыллё.

СУМНІЙНУЮ ЗДЗЕЛКУ ПРАВЕРАЦЬ АБАВЯЗКОВА

Аксана Ваніш, г. Мінск:
— *Я хачу купіць кватэру ў Фрунзенскім раёне. Яна мне падабаецца, але мяне насцярожвае, што там за 7 месяцаў змяніліся тры ўласнікі. Я боюся, што могуць узнікнуць праблемы. Цана занадта прывабная — усяго 1000 долараў за кв. метр. Ці ёсць нейкія гарантыі? Ці будзе адказваць агенцтва нерухомаści за незаконную здзелку?*

— Кожная здзелка, акая ажыццяўляецца ў агенцтве нерухомаści, застрахована. Пры ўзнікненні страхавога выпадку адбываецца кампенсацыя пацярпеламу боку. Ваш дагавор з агенцтвам — гэта ваша гарантыя.
— *А па якіх крытэрыях увогуле выбіраць добрае агенцтва?*
— Варта паглядзець на тое, колькі гадоў у яго яно працуе. Але ўся дзейнасць ліцэнзуюцца. Гэта значыць, што любое агенцтва нерухомаści, якое мае ліцэнзію, акажа адпаведную юрыдычную паслугу. Наколькі гэта будзе прафесійна — іншае пытанне. Можна пашукаць водгуку на дзейнасць агенцтва ў інтэрнэце.
Ірына Пабягайла, г. Мінск:
— *Прыкладна год таму ішлі размовы аб тым, што здачу кватэр на суткі забароняць альбо павяліць падаткі на такую дзейнасць. Што сёння пра гэта чуваць? Ці будуць нейкія змены?*

ІНТЭРНАТЫ НЕ ПРывАТЫЗУЮЦЬ

Алена Коршун, г. Брэст:
— *Я 13 гадоў пражыла ў сямейным інтэрнаце. У нас ёсць дзіця. Зрабілі добры рамонт. Аднак інтэрнат ведамасны. Ці магу я свой пакой прыватываць і прадаць ці хаця б атрымаць грошы за рамонт? Мы зараз будзем кватэру па чарзе.*

— Пакоі ў інтэрнатах, згодна з артыкулам 119 Жыллёвага кодэкса, не падлягаюць прыватывацці, абмену, падзелу і здачы на дагаворы паднайму. Службовае жыллё можна прыватываць, а вось інтэрнаты нельга. І за рамонт таксама грошы наўрад ці вернуць.
— *Можа быць, з часам гэтыя ведамасныя інтэрнаты перададуць у камунальную ўласнасць і тады іх можна будзе прыватываць?*
— Я пакуль што пра такое не чуў нічога. Гэта кампетэнцыя Савета Міністраў і адпаведных органаў.
Андрэй Маёраў, г. Мінск:
— *Ці магчыма трохпакаёвую кватэру ў сталіцы (вул. Русіянава, панэльны дом) сёння прадаць і купіць узамен дзве аднапакаёвыя? Калі магчыма, то якія гэта будуць кватэры?*

— У Першамайскім раёне дзве аднапакаёўкі не атрымаецца купіць. Будзе патрэбна далата каля 5-10 тысяч долараў. Можа быць, у Заводскім раёне знойдзецца не надта добрыя кватэры і без далпаты.
Уладзімір Бяганскі, г. Мінск:
— *Я збіраюся прадаць сваю кватэру і хачу звярнуцца ў агенцтва нерухомаści. Зразумела, што паслуга платная. Мне цікава, ці залежыць кошт паслуг ад цэны кватэры, хто павінен плаціць — пакупнік ці прадавец, ці абмежаваны максімальны і мінімальныя цэны на паслугі агенцтва. А таксама ці прадугледжаны льготы для шматдзетных, пенсіянераў ці інвалідаў?*

— Аплата паслуг агенцтва нерухомаści рэгулюецца Пастановай Савета Міністраў № 957 ад 20 ліпеня 2009 года. Тарыфы на рэзльтарскія паслугі выражаюцца ў працэнтных адносінах у залежнасці ад кошту кватэры. Максімальная камісія — 3%. Мінімальна — 1%. Чым больш каштуе кватэра, тым меншы працэнт выплываецца за паслугі. Гэтыя паслугі аплачвае прадавец. Пакупнік аплачвае іншыя паслугі — яны звязаны з рэгістрацыяй, афармленнем дакументаў і гэтак далей. Тут прымяняюцца фіксаваныя стаўкі на рэзльтарскія паслугі. Ільготы прадастаўляюцца шматдзетным сем'ям. Для гэтай катэгорыі грамадзян прадугледжана зніжка ў 50%.

— *А колькі будзе каштаваць продаж кватэры з цаной 50 тысяч долараў?*

— Спачатку трэба падлічыць, колькі гэта будзе базавых велічынь. Напрыклад, 3% бяруцца з кватэры коштам да 4200 базавых, ад 4200 да 5000 базавых — 2,5% і гэтак далей. З вашай кватэрай атрымаўца прыкладна 3978 базавых. Значыць, вы павінны заплаціць 3% ад кошту кватэры, а гэта эквівалент 1500 доларам. І калі ваша сям'я шматдзетная, то вы атрымаеце зніжку ў памеры, эквівалентным 750 доларам.

— *Яшчэ я чуў, што гэтыя плацэжы цяпер ажыццяўляюцца толькі праз банк...*

— Не, гэта няпраўда. У кожным агенцтве нерухомаści ёсць касавы апарат і можна ўносіць наяўныя сродкі. Галоўны бухгалтар выдае чэк на гэтую суму.

— *А вось калі я (фізічная асоба) прадаю камусьці (таксама фізічная асоба) сваю кватэру, то як ён са мною будзе разлічвацца?*

— Заканадаўца не забаронена разлічвацца га-тоўкай. У дагаворы будзе ўказана, што разлік ажыццяўлены паміж пакупніком і прадаўцом ці да здзелкі, ці падчас здзелкі, ці пасля здзелкі. Толькі вольнае разліку павінны быць беларускія рублі.

Нагадаю, што ў адпаведнасці з нормамі указаў Прэзідэнта №13 ад 6 студзеня 2012 года і №246 ад 30 мая 2013 года, продаж жылых памяшканняў, іх частак (калі ажыццяўлены падзел жыллага памяшкання), а таксама доляў у праве ўласнасці на гэтыя жыллыя памяшканні, пабудаваных (рэканструяваных) або набытых з прыцягненнем ільготнага крэдыту, не дапускаецца да яго поўнага пагашэння. Потым, на працягу пяці гадоў з даты датэрміновага пагашэння гэтага крэдыту, продаж можа ажыццяўляцца адпаведнаму раённаму, гарадскому выканаўчаму і распарадчаму органу, мясцовай адміністрацыі ў парадку, вызначаным заканадаўствам.

Пры адмове мясцовых улад купіць гэтае жыллё продаж, дарэнне альбо абмен названага жыллага памяшкання (яго частак, доляў у праве ўласнасці) на працягу пяці гадоў з дня датэрміновага пагашэння гэтага крэдыту ажыццяўляецца з дазволу гэтага выканаўчага і распарадчага органа ў выключных выпадках (пераезд у іншую мясцовасць, скасаванне шлюбу, смерць ўласніка жылля і г. д.) або ў выпадку паляпшэння жыллёвых умоў уласнікам жылля шляхам будаўніцтва, рэканструкцыі або набыцця жыллага памяшкання.

Такую «цукерчку» некаторыя могуць купіць на раз-два.

— *А здаецца у наём можна такую кватэру, калі крэдыт пагашаны?*
— Здаецца можна, але пры афармленні дакументаў у ЖЭССе трэба будзе паказаць даведку з банка аб тым, што крэдыт пагашаны.

ГОЛАЯ — НЕ ЗНАЧЫЦЬ ТАННЕЙШАЯ

Вольга Трысцень, г. Мінск:
— *Я прапанавана ў Баранавічах, а жыць у працоўную ў Мінску. Маю зберажэнні каля 20 тысяч долараў. Заробак у мяне складае 10 міліянаў. Што лепей зараз: купіць гатовае жыллё ці будаваць? Ці магчыма атрымаць крэдыт без прапіскі ў Мінску?*

— Вялікі крэдыт з такім заробкам не дадуць. Тым больш абавязкова трэба тут зарэгістравацца, калі хочаце ў чаргу станавіцца. Па камерцыйным долевым будаўніцтве можна самай паспрабаваць.

«Ёсць яшчэ адна цікавая тэндэнцыя: многія прадаўцы глядзяць кошт кватэр у газеце, а трэба глядзець цану здзелкі. Напрыклад, сярэдняя цана прапановы ў красавіку складала 1653 долары за кв. метр, а сярэдні кошт здзелкі — 1359 долараў за кв. метр. Розніца ў 300 долараў».

— *А што наконт растэрміноўкі, якую сёння прапануюць многія забудовшчыкі?*

— Таксама нядарэжны варыянт. Выплачваецца ад 30% да 50% ад агульнага кошту першым плацэжам, а потым штомесяць трэба аддаваць роўнымі долямі. Але гэтыя долі таксама немаленькія. Мне здаецца, што купляць гатовае жыллё больш надзейна. Новая кватэра сёння часцей за ўсё з'яўляецца без адстойвання — нават без сцяжкі на падлозе б'ваюць. Я ўжо не кажу пра міжпакаёвыя дзверы і астатняе. Каб давесці такую «голую» кватэру да розуму, спатрэбіцца шмат дадатковых грошай і часу.
— *Можа быць, тады лепей набыць пакой?*
— Гэта правільнае рашэнне. Пакой каштуюць роўна столькі, колькі ў вас ёсць грошай — 19-20 тысяч долараў.
— *А ці змагу я потым гэты пакой прадаць?*
— Безумоўна. Пакой вельмі актыўна прадаюцца і купляюцца, бо больш людзей, якія маюць грошы на пакой, чым на цэлую кватэру.

ТАК ПРОСТА НЕ ВЫГАНІШ

Екацярына Таранда, г. Мінск:
— *Я рэзвалася з мужам. Двое дзяцей — 4,5 і 7 гадоў. Ёсць кватэра, пабудаваная па льготным крэдыце для маладой сям'і. Крэдыт і будаўніцтва аформлены на мяне. Ці магу я неяк выселіць мужа з кватэры? Ён ужо больш за тры месяцы з намі не жыве.*

— Выселіць ніяк не атрымаецца. Паколькі вы былі ў шлюбе, калі пачалі будаваць кватэру, уся ваша маёмасць, згодна з артыкулам 259 Грамадзянскага кодэкса, належыць вам абамі. І не мае значэння, што ў вас тытульнае права ўласнасці, што на вас аформлены ўсе дакументы. І няма ніякай розніцы, што ён там не жыве. Згодна з артыкулам 85 Жыллёвага кодэкса, магчымаць высяленя можа быць толькі ў выпадку выдзянення вамым былым мужам асацыяльнага ладу жыцця, псаваня жыллага памяшкання ці выкарыстання яго не па прызначэнні.

Такую «цукерчку» некаторыя могуць купіць на раз-два.

Аляксандр Мікалаевіч, г. Маладзечна:
— *Маю ў ўласнасці двухпакаёвую кватэру, якую набыў да шлюбу. Ёсць былая жонка і дачка. Яны там прапісаны. Сам я з імі не жыву. Хачу прадаць гэту кватэру і купіць аднапакаёвую сабе, а астатнія грошы аддаць дачцы. Ці магу я гэта зрабіць?*

— Згодна з артыкулам 95 Жыллёвага кодэкса, на высяленне па патрабаванні ўласніка жыллага памяшкання ў іншае жылое памяшканне паўналетніх членаў, былых членаў сям'і ўласніка, іншых грамадзян, якія маюць права на валоданне і карыстанне жылым памяшканнем і пражываюць сумесна з ім, не маючы долі ў праве агульнай ўласнасці на гэта жылое памяшканне, з іх непаўналетніх дзецямі, прызначанымі тымі, хто знаходзіцца ў сацыяльна небеспечным стане ці мае патрэбу ў дзяржаўнай абароне, неабходна згода органаў апекі і папачыцельства.

Асобна нагадаю, што, згодна з артыкулам 85 Жыллёвага кодэкса Беларусі, падлягае высяленню ў судовым парадку без прадастаўлення іншага жыллага памяшкання па патрабаванні ўласніка жыллага або іншых зацікаўленых асоб поўнага катэгорыі жыхароў. У прыватнасці, да іх адносіцца паўналетнія члены, былыя члены сям'і ўласніка, якія на працягу года тры і больш разоў прыцягваліся да адміністрацыйнай адказнасці за парушэнне правілаў карыстання жылымі памяшканнямі, утрыманнем жылых і дапаможных памяшканняў, што прывяло да разбураўня ці псаваня жыллага памяшкання, альбо пры выкарыстанні яго не па прызначэнні.

Высяленне пагражае і за такія парушэнні патрабаванняў гэтага кодэкса, якія робяць немагчымым для іншых жыхароў сумеснае пражыванне ў адной кватэры. Трэба адзначыць, што такая крайняя мера выкарыстоўваецца судом пры ўмове, калі надбайныя жыхары былі папярэджаны ўласнікам аб магчымасці высялення без прадастаўлення іншага жыллага памяшкання і на працягу года пасля такога папярэджання прыцягваліся да адміністрацыйнай адказнасці за аналагічныя правапарушэнні.

Таксама былыя члены сям'і ўласніка жыллага памяшкання, іншыя грамадзяне, якія маюць права валодання і карыстання жылым памяшканнем і не маюць долі ў праве агульнай ўласнасці на гэтае жылое памяшканне, падлягаюць высяленню з яго па патрабаванні ўласніка жыллага памяшкання без прадастаўлення іншага жыллага памяшкання, калі іншае не ўстаноўлена шлюбным дагаворам або пісьмовым пагадненнем аб парадку карыстання жылым памяшканнем.

Таксама Жыллёвы кодэкс тлумачыць, што паўналетнія члены сям'і ўласніка кватэры, якія пражываюць сумесна з імі і якія не маюць долі ў праве агульнай ўласнасці на гэта жылое памяшканне, падлягаюць высяленню па патрабаванні ўласніка ў іншае жылое памяшканне, якое належыць ім альбо ўласніку на праве ўласнасці ў гэтым населеным пункце і адпавядае санітарным і тэхнічным патрабаванням для пражывання.

Нават былых паўналетніх членаў сям'і ўласніка кватэры, якая пабудавана з дзяржаўнай падтрымкай, выселіць з такой кватэры нельга, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных артыкулам 85 кодэкса.

НІША ПРОДАЖУ НЕ ПЕРАШКОДА

Іван Змітрук, г. Мінск:
— *У мяне ёсць аднапакаёвая кватэра, і я збіраюся яе прадаць. Але баюся праблем з-за таго, што ў свой час зрабіў там нішу пад халадзільнік і аб'яднаў ванную з прыбіральняй. Ці насамрэч могуць быць цяжкасці пры продажы? Хто звяртае ўвагу на такія самавольныя змяненні кватэры?*

— Раней было абавязковае абследаванне кватэры супрацоўнікамі БТІ кожнай пяці гадоў. Сёння гэтага ўжо няма. Нават калі вы зрабілі перапланіроўку, ніхто не зможа перашкаджаць вам у продажы раз пакупніку гэта задавальняе. Аднак гэта не значыць, што ў будучыні ў сувязі з выяўленнем парушэнняў, звязаных з перапланіроўкай, новы ўласнік не будзе прыцягнуты да адказнасці.
— *А калі пакупнік не згодны?*
— Шукайце іншага пакупніка.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ,
Сяргей КУРКАЧ.

Бывае, што дача — не толькі адпачынак, але і праблема.

Краіна Здароўя

Выпуск № 10 (340)

■ Бяспека пражывання

РАДОН У ДОМЕ

Граніт, сілікатная цэгла, бетон, сілікатны шлак, фосфагіпс, пясок, гравій, якія выкарыстоўваюцца для будаўніцтва жылля, заўсёды змяшчаюць спалучэнні ўрану і торыю. Распадаючыся, яны ўтвараюць радыеактыўныя газы — радон і тарон, здольныя назапашвацца ў памяшканнях. Радон і тарон пранікаюць таксама з зямлі праз трэшчыны ў фундаментах, падлозе, сценах, праз адтуліны каналізацыі і вондаправода. Газы пры гэтым не маюць ні паху, ні колеру, а таму выяўляцца могуць толькі спецыяльнымі прыборами.

ветры памяшканняў, магутнасць доз гама-выпраменьвання. Пры высокіх значэннях прорадыяцыя абарончыя мерапрыемствы (паляшэнне вентыляцыі і інш.).

Аб наяўнасці кантролю радыеактыўнасці прыродных радыенуклідаў у будматэрыялах павінны сведчыць адпаведныя дакументы.

— Радыяцыйны кантроль за будаўнічымі і апрацоўнымі матэрыяламі паказвае, што асноўная іх маса бяспечная, — дадае Васіль Аляксеевіч. — У прашу

■ Будзем ведаць

ДЗЕ МОЖНА КУПЛЯЦЬ ЛЕКІ?

Толькі ў аптэках. Калі атэкі ў нейкіх сельскіх населеных пунктах адсутнічаюць, рознічную рэалізацыю лекавых сродкаў можа ажыццяўляць і медыцынскі работнік дзяржаўнай арганізацыі аховы здароўя або яе падраздзялення. Аднак Законам «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб лекавых сродках» (уступіў у сілу 21 мая гэтага года) прадугледжаны яшчэ і рознічны гандаль лекамі ў месцах правядзення міжнародных або рэспубліканскіх тэматычных выстаў, спартыўных і культурна-масавых мерапрыемстваў. Што да інтэрнэт-гандлю, то там, які раней, можна набываць толькі тое, што лекамі не з'яўляецца — бялагічна актыўныя дабыўкі, напрыклад.

■ Псіхалогія для ўсіх

ОЙ, ЭКЗАМЕНУ БАЮСЯ!

Хто з нас не ведае, што такое «перадэкзаменацыйны мандраж»? Ёсць некалькі відаў такіх страху. Што за яны і як з імі быць, тлумачыць загадчыца псіхалагічнай лабараторыі Мінскага гарадскога клінічнага псіхіятрычнага дыспансера Таццяна УШАКЕВІЧ.

Страх 1. Выцягну «дрэнны» білет.

Ёсць людзі, якія вучаць усе білеты. Веду ў такіх людзей практычна выдатныя, але яны часта становяцца ахвярамі думкі, што аднойчы выцягнуць пытанне, на якое не змогуць нічога адказаць.

Такія паводзіны характэрныя для педантаў, якія прывыклі ўсё рабіць на «выдатна», і за гэтай педантычнасцю хаваецца няўпэўненасць у сабе. І калі б намаганню ні рабілі, вынік здаецца недастатковым.

ПАРАДА. Паверыць у сябе. Зрабіце глыбокі ўдых і... на лёгкім дыханні пачынайце адказваць. Той, хто рыхтуецца да экзамену, усё ж такі валодае інфармацыяй і заўсёды можа калі не паўтарыць слова ў слова, то хаця б параважаць. Часта выкладчыкі чакаюць не так многа, як падаецца.

Страх 2. Аслупянею перад выкладчыкам.

Рука-ногі-язык у некаторых аднімаецца пад пільным позіркам выкладчыка. Гэта інстынктыўная рэакцыя, яшчэ з дзяцінства многія прывыклі так рэагаваць на тых, ад каго залежаць. Аднак ужо трэба вызначыцца — вы дзіця ці дарослы? Калі дарослы, значыць, можаце адчуваць сябе з выкладчыкам на роўных.

ПАРАДА. Сканцэнтруйцеся не на выкладчыку, а на адказе. Адказвайце нібы для сябе.

Страх 3. Не буду ведаць, што рабіць.

Кніжкі прачытаныя, канспект ведаеш на зубок, а ў думках упарта пракручваюцца дурныя сітуацыі: то білет перацягваеш, то нешта раптоўна здараецца. Сам механізм «пракручвання» сітуацыі ў думках не такі ўжо і дрэнны. Тое, што мы ажыццявілі ў галаве, прасцей ажыццявіць на справе.

ПАРАДА. Сканцэнтруйцеся на тых спосабах выйсця з сітуацыі, што круцяцца ў галаве, прыдумайце што-небудзь камічнае. Смех знімае напружанне. Не думайце аб тым, як будзе страшна, думайце, на што вы здольныя, каб прыгожа і з гумарам выйсці з сітуацыі, калі давядзецца «плаваць».

Страх 4. Патрачу лішнія хвіліны.

Многія адкладаюць самыя важныя пытанні на апошні дзень, таму не абыходзіцца без вальяр'яні і бяссоннай ночы.

ПАРАДА. Хвалявацца не трэба. Арганізм кожнага чалавека мае свой рытм, і для некаторых спраўдзіць цяжка прымусіць сябе шмат дзён сядзець за кніжкамі. У стрэсавай сітуацыі арганізм мабілізуецца, і працуйці размеранага рытму падрыхтоўкі могуць з поспехам запомніць матэрыял, прачытаны ў апошні вечар.

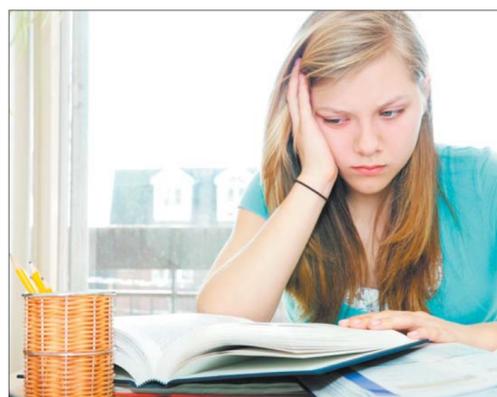
Страх 5. Нічога не ўспомню.

Вывучаныя фармулёўкі, законы, азначэнні зліваюцца ў нейкую масу ведаў, адкуль, здаецца, ужо нічога не дастанеш. А раптам на экзамене нічога не ўспомніш?

ПАРАДА. Каша ў галаве — сімптом высокага ўзроўню трывогі. Таму важна супакойцца, а не імкнуцца зрабіць гэту кашу яшчэ больш канцэнтраванай, зноў і зноў гартваючы падручнік. У стане напружання запамінанне неэфэктывнае.

Страх 6. Не атрымаю «10».

Вобраз жаданай адзнакі пастаянна маячыць на гарызонце. Гэта перашкаджае падрыхтоўцы, паколькі заўсёды думаеш, ці дастаткова ты ўжо ведаеш для гэтага бала. Сюды ж дадаецца

страх не атрымаць жаданае і незадаволенасць сабой у выніку, напрыклад, «васемёркі». Зноў жа, запінае перфекцыянізму. У творчым парыве атрымліваюцца лепшыя вынікі, чым пасля планамернай і педантычнай падрыхтоўкі, хоць і пра яе забываецца не вярта. Імкненне ўсё рабіць на «выдатна» рана ці позна прыводзіць да неуратызацыі.

ПАРАДА. Дазвольце сабе быць недасканалым, праіграваць. Хутчэй за ўсё, менавіта так вы атрымаеце «дзясятку».

Страх 7. Не засну.

Нават перад лёгкім іспытам можа прыходзіць стан трывогі праспаць яго. Поўная мабілізацыя спраўдзіць часам пазбывае сну.

ПАРАДА. Ёсць шмат метадых рэлаксацыі, хоць іх не засвоіў адрозу. Добрай альтэрнатывай можа стаць паход у трэнажорную залу, на урок танцаў, прагулка па вуліцы. А таксама неабходна навучыцца пераклочаць увагу.

Страх 8. Памру ад голаду.

Ад хвалявання можа праласці апетыт, нават смачныя стравы становяцца нясмачнымі. Дрэзнае самаадчуванне — вынік нашага псіхалагічнага стану.

ПАРАДА. Наўрад ці зусім немагчыма прымусіць сябе з'есці хоць што-небудзь — каб хоць даясці да экзаменацыйнага кабінета.

Страх 9. Буду найгоршыя.

Здаецца, усе здадуць, а ты — не. І тыдзень падрыхтоўкі не дадае упэўненасці ва ўласных сілах.

ПАРАДА. Не трэба сябе ні з кім параўноўваць. Для некага ўся перапытаная энцыклапедыя — не мяжа ў ведах, а для вас прачытаны падручнік — ужо дасягненне.

Страх 10. Не паспею.

Аб'ём пытанняў настолькі велізарны, што ніяк негэа адмежавацца ад думкі: я катастрофічна не паспяваю. Каб мець улічэнне ад матэрыяла, дастаткова адзін раз яго прачытаць. Многія чытаюць па дзесяць разоў, нервуюцца і мала што запамінаюць.

ПАРАДА. Не думайце пра тое, колькі працэнтаў вывучылі. Проста працягвайце азнамяленне з матэрыяламі.

— Калі ў доме адсутнічае спецыяльная скарэная выцяжка, якая выводзіць паветра з пад падлогі праз дах, то насычанае радонам і таронам грунтовае паветра канцэнтруецца ў пакоях, — паведамляе ўрач-гігіеніст аддзялення радыяцыйнай гігіены Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Васіль ПІНЧУК. — Калі дом стаіць на грунце, багатым на радыеактыўныя элементы, то сітуацыя асабліва небяспечная...

Дадатковыя крыніцы паступлення радону ў жыллё — вада і прыродны газ. У глыбокіх калядзехах і артэзіянскіх свідравінах ён можа быць у вялікай канцэнтрацыі. У гэтым сэнсе больш небяспечнымі ў параўнанні з жыллымі памяшканнямі будуць ваньныя пакоі. Радон пад зямлёй пранікае і ў прыродны газ, а таму яго прысутнасць у кватэры можа вырасці, калі кухонныя пліты, у

якіх спальваецца прыродны газ, працуюць без выцяжкі.

Рэгулярнае правярэнне кватэры, дому, дачы (асабліва радонам і таронам грунтовае паветра канцэнтруецца ў пакоях, — паведамляе ўрач-гігіеніст аддзялення радыяцыйнай гігіены Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Васіль ПІНЧУК. — Калі дом стаіць на грунце, багатым на радыеактыўныя элементы, то сітуацыя асабліва небяспечная...

Дадатковыя крыніцы паступлення радону ў жыллё — вада і прыродны газ. У глыбокіх калядзехах і артэзіянскіх свідравінах ён можа быць у вялікай канцэнтрацыі. У гэтым сэнсе больш небяспечнымі ў параўнанні з жыллымі памяшканнямі будуць ваньныя пакоі. Радон пад зямлёй пранікае і ў прыродны газ, а таму яго прысутнасць у кватэры можа вырасці, калі кухонныя пліты, у

якіх спальваецца прыродны газ, працуюць без выцяжкі. Рэгулярнае правярэнне кватэры, дому, дачы (асабліва радонам і таронам грунтовае паветра канцэнтруецца ў пакоях, — паведамляе ўрач-гігіеніст аддзялення радыяцыйнай гігіены Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Васіль ПІНЧУК. — Калі дом стаіць на грунце, багатым на радыеактыўныя элементы, то сітуацыя асабліва небяспечная...

Дадатковыя крыніцы паступлення радону ў жыллё — вада і прыродны газ. У глыбокіх калядзехах і артэзіянскіх свідравінах ён можа быць у вялікай канцэнтрацыі. У гэтым сэнсе больш небяспечнымі ў параўнанні з жыллымі памяшканнямі будуць ваньныя пакоі. Радон пад зямлёй пранікае і ў прыродны газ, а таму яго прысутнасць у кватэры можа вырасці, калі кухонныя пліты, у

■ Асабліваці захворвання

ПРА СТРАЎНІК І ЯГО ВОРАГАЎ

ТОЛЬКІ НЕ ДЫЕТА!

Страўнік — не сэрца, без яго можна жыць. Гэты орган часам выдалаюць або «ўшываюць», але чалавек працягвае жыць, хоць гэта няўлічна адбіваецца на якасці яго жыцця. Бо лішні орган у нас няма, усё прадумана. Для чаго ж патрэбны орган, падобны на зручны мех? Як захаваць яго здаровым, без эрозій ды язваў? Паспрабуем разабрацца разам з дацэнтамі 2-й кафедры ўнутраных захворванняў Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, кандыдатамі медыцынскіх навук, урачамі-гастрэнталягамі вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі Мікалаем КАПРАЛАВЫМ і Ірынай ШАЛАМІЦКАЙ.

ШТО ТАМ АДБЫВАЕЦЦА?

— Наогул страўнік ажыццяўляе асноўны этап ператраўлівання ежы. Нездарма яна знаходзіцца тут цягам некалькіх гадзін. Не затрымліваецца толькі вада — праходзіць далей транзітам. Сок, малако, кефір ператраўліваюцца, як і цвёрдыя прадукты, таму і лічацца ежай. Проста сок ператраўліваецца хутка, рыба крыху даўжэй, а мяса — яшчэ даўжэй. Тут нават не патрэбна спецыяльная адкаўка, каб гэта зразумець. Любая ежа пакідае страўнік і рухаецца далей, у дванаццаціперсную кішку, у выглядзе вадкай кашы, яна называецца хімусам.

Сценкі страўніка маюць шмат залоз, якія пачынаюць сваю работу пад уздзеяннем некалькіх момантаў, у тым ліку механічнага ціску і хімічнага ўздзеяння. Што такое хімічнае ўздзеянне? Мы бачым ежу, адчуваем яе пах, у нас ўжо актывізацыя гэтых залоз і пачынаецца выпрацоўка трох важных гармонаў — гастрыну, ацэтылхаліну і гістаміну, без якіх немагчымы працэс ператраўлівання. Запускаяцца адначасова і працэс аддзялення страўнікавага соку. Сценкі страўніка аўтаматычна скарэчаюцца, ежа насячэаецца гэтым сокам. Як толькі ежа стала хімусам, яна павінна перайсці ў тонкі кішэчнік — дванаццаціперную кішку, для чаго прымушае адкрыцца сфінктер, які аддзяляе страўнік ад кішкі. Сфінктер — вельмі важны гранічнік, паколькі аспародзе ў страўніку кіслае, а ў тонкім кішэчніку — шчолачнае. Калі сфінктер раслабляецца, ежа можа закідавацца з кішэчніка ў страўнік і спрыяць гастрыту і язве. Ежа павінна рухацца строга ўніз, а калі адбіваецца закід ўгору, то гэта называецца рэфлюксам, і гэта ўжо само па сабе захворванне, якое можа спрыяць развіццю больш небяспечнай паталогіі.

ЯКУЮ ЕЖУ АБМЯЖОЎВАЦЬ?

— Салёную, вострую, вэнджаную і смажаную. Усё гэта стымулюе выпрацоўку гастрыну ў надта вялікай колькасці. Здаецца, ну і няхай, аднак гэты гармон адказвае за выпрацоўку салынянай кіслаты. Больш гастрыну — больш кіслаты. Наогул яна пастаянна прысутнічае ў невялікай колькасці ў страўніку, яе колькасць павялічваецца падчас ператраўлівання, аднак лішак салынянай кіслаты траўмуе сліззістую, а гэта можа спрыяць гастрыту з эрозіямі і язвэ.

ЦІ ШКОДЗІЦЬ КУРЭННЕ?

— Нікацін і іншыя прадукты тытунёвага дыму парушаюць ахоўны састаў слізі, якая пакрывае ўнутры страўнік. У залежных ад тытуню, як і ў тых, хто злоўжывае алкаголем, пастаянна выпрацоўваецца большая колькасць салынянай кіслаты, узровень pH у страўніку паніжаецца, аспародзе становіцца вельмі кіслым, а гэта, як было сказана вышэй, павышае рызыку развіцця эрозій і язвы.

НАВОШТА РЭЖЫМ ХАРЧАВАННЯ?

— Таму што гэта адпавядае фізіялогіі. Арганізм патрэбна рытмічнае паступленне ежы — 4-5 разоў харчаванне. І справа не толькі ў калорыях і карысных рэчывах, але і ў неабходнасці рэгулярна нейтралізаваць салыняную кіслату. Калі вы будзеце харчавацца раз на суткі, то «не пагашаная» ежай кіслата зробіць сваю шкодную справу — справакуе кіслотазалежныя эрозіі і язвы... Сучасная дыеталогія не падтрымлівае ні галадавання, ні працяглых разгрузачных дзён. Прычым важна гэта не толькі для страўніка, але і для іншых органаў стрававання, напрыклад, для падстраўнікавай залозы і жоўцевага пузыра, якія выпрацоўваюць свае ферменты, і ім таксама трэба расхадвацца. Калі мы не расходуем на ператраўліванне ежы жоўчы, яна ператворыцца ў камяні — воль і жоўцекам'яневая хвароба.

НІЯКІХ РАЗГРУЗАЧНЫХ ДЗЁН?

— Разгрузачныя дні трэба выкарыстоўваць правільна. Напрыклад, адмаўляцца ад тлустых, смажаных, мясных прадуктаў і рабіць акцэнт на рыбе, садавіне, агародніне. Цалкам адмаўляцца ад мяса не варта. Натуральнае мяса — гэта нармальнае развіццё і здароўе арганізма дзяцей і дарослых. Проста не трэба захапляцца мяснымі прадуктамі штодня. Наогул доўга сядзець на разгрузках, дыетах нельга. Заўважае, што менавіта поўныя людзі часта сядзяць на дыетах, штосці абмяжоўваюць, а хударлявыя ядуць часта і захоўваюць нармальную вагу. Важна не перадычаць, каб страўнік не запайняўся надта шчыльна.

ЗАПІВАЦЬ ЦІ НЕ?

— Перад ежай рэкамендуецца піць звычайную, не газаваную і не мінеральную ваду. Наогул жа ніхто не адмяняў меню з трох страў — першай, другой і трэцяй. А трэцяя — гэта кісель, сок, кампот і г.д. Што да чаю, то пажадана яго выпіць асобна, без булчкі або пірожнага. Каву ў гарачы час года трэба абмяжоўваць — яна абязводжае арганізм. А воль звычайнай вады нам патрэбна каля 1,5-2 л у суткі. Нават хворым людзям, тым, хто баіцца ацэкаў, неабходна абмяжоўваць соль, але не ваду.

ЯК УЗНІКАЕ ЯЗВА?

— Фактычна ў ста працэнтах выпадкаў язва дванаццаціпернай кішкі абумоўлена дзейнасцю мікроба хелікабактар пілары. Язвы страўніка гэты мікраарганізм выклікае крыху радзей —

прыкладна ў палове выпадкаў. Хелікабактар перадаецца праз посуд, пацалункі і г.д. Таму інфіцыравацца можна як у хатніх умовах, так і ў месцах грамадскага харчавання — там, дзе не карыстаюцца машынамі для мыцця посуду з неабходным тэмпературным рэжымам вады. Усё ж такі мікроб даволі ўстойлівы і гіне пры тэмпературы ў 90 градусаў! Мікробу падабаецца як кіслае, так і шчолачнае асяроддзе, а таму ён няблага сябе адчувае і ў страўніку, і ў дванаццаціпернай кішцы. Як толькі хелікабактар пілары трапіць у клетку эпітэлію сліззістай абалонкі, то пачынае выпрацоўваць уразы — фермент, шкодны для эпітэлію. Праз нейкі час гэтае шкоднае ўздзеянне выклікае запаленне, эрозію, гемаргаічны (кرواتачывы) гастрыт, язвы і нават рак. Адкрылі мікраарганізм у 1930-я, але думалі, што ён бяспечны, і толькі ў 1980-я аўстралійскія даследчыкі даказалі сувязь хелікабактарнай інфекцыі з развіццём язвы страўніка і дванаццаціпернай кішкі. Аднак далёка не ўсе носьбіты гэтага мікроба, а гэта каля 70 працэнтаў дарослага насельніцтва, пачынаюць хвароць. Прычыны яшчэ вучыцца, аднак ужо вядома, што існуюць розныя штамы мікроба — больш ці менш небяспечныя.

І ЛЕКІ ВІНАВАТЫ?

— І эрозіі (павярхоўныя пашкоджанні сліззістай), і язвы (пашкоджанні, якія дасягнулі мышачнай сценкі страўніка) могуць выклікаць некаторыя лекі, у першую чаргу нестэроідныя супрацьзапаленчаныя прэпараты (аспірын, брэфен, ібупрофен, дыфлафенак і г.д.) і кортыкастероіды (преднізолон, гідракорцізон і г.д.). Яны шкодзяць некаторым пацыентам нават у мікрадозах і нават у выглядзе

рэктальных свечак, паколькі з токам крыві лекі усё роўна дасягаюць усіх органаў, у тым ліку сліззістай страўніка.

ЯКІМ БЫВАЕ ЛЯЧЭННЕ?

— Дзякуючы такім магутным супрацькіслотным прэпаратам, якія інгібіруюць пратоннай помпы, можна на працяглы час блакіраваць паталагічна высокі ўзровень салынянай кіслаты. Гэта спрыяе загойванню язвы і поўнаму выздаравленню. Так леацца язвы, звязаныя з дзеяннем лекавых прэпаратаў і абумоўленыя наўняснасцю цяжкіх захворванняў унутраных органаў (цыроз, ныркавая, сардэчная, дыяльная недастатковасць). Тут важна ведаць, што ў такіх выпадках з'яваецца захворванне развіваецца без усякіх асаблівых сімптомаў, а гэта вельмі небяспечна, паколькі адройчы сценка страўніка разрываецца, змясца трапляе ў брушную поласць, і хворы можа загінуць ад перытаніту. Калі язва абумоўлена наўняснасцю хелікабактарнай інфекцыі, пацыенту прызначаюцца амбулаторнае лячэнне з выкарыстаннем адрозу двух антыбіётыкаў. Толькі пэўныя прэпараты ў пэўных дозах і з пэўнымі тэрмінамі ўжывання дазваляюць вынішчыць мікраарганізм. Гэта можа быць такая схема: кларытрамецын (0,5 г 2 разы ў дзень), амоксіцылін (1 г 2 разы ў дзень) плюс прэпарат з ліку інгібітараў пратоннай помпы, напрыклад, ампепразол. Прэпараты можна змяніць, калі ў пацыента ўзнікае лекавая пераноснасць. Антыбіётыкі прызначаюцца на 10 дзён, антыкіслотны прэпарат — да 2-4 месяцаў у залежнасці ад паталогіі.

Дыет для пахудзення безліч, і кожная абяцае выдатны вынік — проста імгненнае пазбаўленне лішняй вагі. Але якой цаной? Пра гэта ўжываюць — ні слова. Як і пра тое, што рабіць далей, калі гэта ўжо трэба «злазіць»... Наступны раз, калі вам зноў «засварыць» выпрабаваць на сабе штосці «кефірнае», «толькі яблыкі» і г.д., вазьміце на ўзбраенне інфармацыю, якой кіруюцца звычайна спецыялісты ў галіне здоровага харчавання і ладу жыцця. Паспрабуйце ацаніць выбраную вамі дыету па наступных пазіцыях.

- Ці можна на гэтай дыете жыць працягла час так, каб не страціць фізічнае і псіхічнае здароўе? Усё, чым можна карыстацца толькі кароткі час, забяспечвае такі ж самы кароткі вынік.
- Ці не пранімае дыета рацыён з каларыйнасцю, ніжэйшай за 1200 ккал (павінна быць не менш за 20 ккал на 1 кг вагі)? Пры такім раскладзе немагчыма атрымаць неабходныя рэчывы.
- Дыета не можа цалкам выключыць з рацыёну бялку або тлушчы, або вугляводы. Нам неабходна і першае, і другое, і трэцяе. Здаровае харчаванне — разнастайнае.
- Калі дыета змяшчае нейкія цяжкія для выканання моманты — піць штосці цягам дня або гатаваць па некалькі гадзін, то гэта прайгрышны варыянт. Усё гэта хутка абрыдне.
- Цягам тыдня можна страціць толькі 1 кг тлушчы. Усё астатняе — мышцы і вада. Ваду можна папоўніць, хоць яе дэфіцыт абяцае больш хуткае старэнне арганізма, а воль мышцы аднаўляюцца даўжэй і цяжэй.
- Адыятыяце ўсё, што суправаджаецца словамі «магічная», «тлушч раствараецца на вазах», «без усяякай фізічнай нарузкі» і г.д.
- Заглушайце жаданне набыць якія-небудзь пілюлі, якія «ўзмацняюць эфэкт» пахудзення.

Што трэба зрабіць?

1. Арганізацыя сябе. Трэба прызвычаіцца есці прыкладна ў адзін і той жа час (умоўна кажучы, у 10.00, 14.00 і 18.00). Цягам 16 гадзін у суткі есці не трэба.
2. Калараж прадуктаў трэба адсочваць і ўлічваць.

Што такое «разнастайнае меню»?

Эксперты па харчаванні Гарвардскай школы грамадскай аховы здароўя ні ад кога не хаваюць «Талерку здоровага харчавання». Яна заснавана на апошніх навуковых доказах, якія сведчаць, што дыета, багатая на гародніну, цэльнае зерне, здаровыя тлушчы і здаровыя бялкі зніжае рызыку росту вагі і развіцця хранічных захворванняў.

Воль што павінна быць у гарвардскай талерцы:

1. **Гародніна.** Самая розная, абмяжоўваць толькі бульбу, багату на крухмал, які хутка ператраўліваецца і выклікае кароткатэрміновыя ўсплёскі ўзроўню цукру ў крыві, які і прадукты з ачышчанага зерня і прысмакі.
2. **Садавіна.** Розная, штодня.
3. **Цэльнае зерне.** Аўсянка, цэльназерневы хлеб, карычневы рыс.
4. **Бялкі.** Рыба, птушка, бавовыя, арэхі. Абмяжоўваць чырвонае і перапрацаванае мяса.
5. **Алей.** Для гатавання страў, у салатах. Абмяжоўваць масла і транс-тлушчы, маргарын.
6. **Вада.** Піце ваду, чай або каву (з невялікай колькасцю цукру ці без яго). Абмяжоўваць малака і малочныя прадукты да адной-двюх порцый на дзень і соку да адной невялікай шклянкі на дзень, пазбягайце напойў з цукрам.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

Государственное предприятие «УКС Фрунзенского района г. Минска» в изменение к ранее опубликованным в газете «Звезда» декларациям.

Застройщик – Государственное предприятие «УКС Фрунзенского района г. Минска», зарегистрированное в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей 27.02.2014 № 190580553.

Место нахождения: 220073, Республика Беларусь, г. Минск, 4-й Загородный пер., 64а.

Режим работы – 8.45 – 18.00, обед 13.00 – 14.00; пятница 8.45–16.45, выходные дни: суббота, воскресенье.

Информация о проекте.
Проектом предусмотрено строительство 10-этажного жилого дома № 22 по генплану, расположенного во Фрунзенском административном районе г. Минска, на территории бывшей деревни Сухарово.

Предлагается для привлечения к строительству по договорам создания объекта долевого строительства для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, 8 квартир: 1 трёхкомнатная квартира № 56 площадью 85,41 кв.м; 7 трёхкомнатных квар-

тир (№№ 43, 47, 55, 63, 67, 71, 79) площадью 85,61 кв.м.

Цена 1 кв. метра общей площади квартиры на дату опубликования проектной декларации составляет при строительстве трёхкомнатной квартиры – 14 700 000 белорусских рублей.

Начало строительства – 25.11.2014 года, окончание – сентябрь 2015 года.

С планировками квартир и ходом работ по строительству объектов ознакомились по адресу: г. Минск, 4-й Загородный пер., 64а, к. 102, тел. 256-64-18.

Для заключения договора необходимо:
- личное присутствие и паспорт (+ ксерокопия) лица, с кем заключается договор;
- оплата 30% стоимости объекта долевого строительства в течение 3 (трех) банковских дней с даты получения договора.

Указанная в настоящей проектной декларации цена 1 кв.м общей площади квартир и их количество считаются действительными до момента опубликования новой декларации.

ЗВЯЗДА 3 чэрвеня 2015 г.

Управляющий научно-производственного общества с ограниченной ответственностью «Продукты питания» (УНП 101222586) – частное предприятие «Гетман и Партнер» – организатор торгов извещает о проведении 03.07.2015 г. в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Славинского, 1, каб. 204, – открытых торгов в форме аукциона (на повыш. нач. цены) по продаже следующего имущества единым лотом:

1. **Здание цеха по производству майонеза и маргарина, инв. №620/С-32799 – одноэтажное капитальное строение с пристройками, стены кирпичные и блочные, общая площадь объекта оценки 766,8 кв.м, объем 3067 куб.м, год постройки здания цеха 1959, год постройки пристройк 2002–2009. Составление объекта: нормальное. Назначение: Здание специализированное для производства продуктов питания, включая напитки, и табака. Дополнение: покрытие асфальтовое, площадь 1186 кв.м.**
Канализационные сети, инв. №620/С-32492 – протяженность 715,1, трубопровод чугунный, ПЭ, керамический, год постройки н/у. Составление: удовлетворительное. Назначение: сооружение специализированное коммунального хозяйства.

Начальная стоим. 1 372 800 000 руб. (без учета НДС), шаг торгов – 10% от начальной стоимости. Место нахождения предмета торгов: г. Дзержинск, ул. Фоминских, 1. **Задаток для участия в торгах по данному лоту составляет 137 280 000 рублей.**

Задаток для участия в торгах вносится на счет частного предприятия «Продукты питания» (р/с 3012100200017 в ОАО «Технобанк», код 182, УНП 101222586, назначение платежа: задаток для участия в торгах 03.07.2015 г. вкл. Оплата производится с даты настоящей публ. по 02.07.2015 г. вкл. Прием заявок по адр. проведения торгов с даты наст. публикации до 02.07.2015 г. в 9.00 до 18.00 (кроме вых. и празд); ознакомление с состоянием имущества по месту нахождения имущества, предварительное согласование время по тел. +375 29-6745810. Победителем торгов является участник, предложивший наибольшую цену за предлагаемый к продаже лот. Победитель торгов в теч. 15 календ. дней со дня заключения договора купли-продажи оплачивает цену за минусом внесенного задатка. Участником, не признанным победителем, задаток возвращается в безналичной форме в течение 3-х дн. с м-та утв. протокола об итогах торгов.

Лица, подавшие заявки на участие в торгах, имеют право отказаться от участия в торгах в срок до 18.00.02.07.2015 г. В случае признания торгов несостоявшимися ввиду подачи заявления на участие только одним участником, возможна продажа данного объекта заявившемуся участнику, при его согласии, по начальной цене, увеличенной на 5%.

Филиал «Центр «Белтехинвентаризация»
г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2

- ✓ Оценка оборудования и транспортных средств
- ✓ Оценка недвижимости и сетей всех форм собственности
- ✓ Независимая строительная экспертиза

Извещает о проведении повторного аукциона по продаже имущества ОАО НТК «Алеся», 8(0232) 36 37 65

№ лота	Наименование объекта	Начальная цена продажи лота, бел. руб. (с НДС)	Сумма задатка, бел. руб.
1	– Капитальное строение (магазин) с инв. №350/С-159397, площадью 152,0 кв.м (составные части и принадлежность: четыре кирпичные пристройки), капитальное строение (сарай) с инв. № 350/С-73398, площадью 28,6 кв.м. Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 34010000008000398 площадью 0,0462 га. Капитальное строение (приемный пункт) с инв. №350/С-65575, площадью 67 кв.м. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 34010000008004355 площадью 0,0463 га. – Световая реклама с инв. №23070, сигнализация с инв. №22567, видеонаблюдение с инв. №22875. Цель использования объекта: торговля продовольственными товарами.	1 600 490 000	160 049 000
Адрес объекта продажи г. Гомель, ул. Магистральная, 14			
Срок подачи заявления По 22 июня 2015 г. в рабочие дни с 9 ⁰⁰ до 17 ⁰⁰ от даты опубликования настоящего извещения по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2			
Дата, время, место проведения аукциона 24 июня 2015 г. в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2			
Номер р/с для перечисления задатка		р/с 3012105618108 в РП №700 ОАО «БПС-Сбербанк», код 369, УНП 102353509	
Условие пользования		Получатель платежа: Филиал РУП «Жилкоммунтехника» «Центр «Белтехинвентаризация»	
Условия продажи Цены указаны с НДС. Шаг аукционных торгов – 5%, заключить договор купли-продажи в течение 10-ти календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона, оплатить стоимость объекта согласно договору купли-продажи. Победителю предоставляется рассрочка платежа на 6 (шесть) месяцев. Победитель возмещает затраты на организацию и проведение аукциона.			
Дополнительная информация по тел.: (0232) 75 06 62, 75 06 63 (факс), сайт www.bti.by			

ОСТРОШИЦКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь, га	Наличие инженерных сетей (водоснабжение, электроснабжение), наличие ограничений	Начальная цена, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Расходы по изготовлению документации, бел. руб.
1	д. Весино, ул. Солнечная, 25А, кадастровый номер 623286301101000085	0,1114	Электроснабжение. Водоснабжение. Ограничения: водоохранная зона реки Веснянка — 0,1114; зона санитарной охраны водных объектов, используемых для питьевого водоснабжения — 0,0985; охранная зона сетей и сооружений водоснабжения — 0,0119	22 907 450	2 290 700	13 797 850
2	д. Весино, ул. Солнечная, 28А, кадастровый номер 623286301101000086	0,1270	Электроснабжение. Водоснабжение. Ограничения: водоохранная зона реки Веснянка — 0,1270; зона санитарной охраны водных объектов, используемых для питьевого водоснабжения — 0,0082	26 115 300	2 611 500	13 797 850
3	д. Весино, ул. Солнечная, 28Б, кадастровый номер 623286301101000087	0,1200	Электроснабжение. Водоснабжение. Ограничения: водоохранная зона реки Веснянка — 0,1200	24 675 850	2 467 600	13 269 350
4	д. Бояры, ул. Солнечная, 10А, кадастровый номер 623286301101000085	0,1051	Электроснабжение. Водоснабжение. Ограничения: водоохранная зона реки Веснянка — 0,1051; охранная зона ЛЭП до 1000 Вольт — 0,0027; охранная зона сетей и сооружений водоснабжения — 0,0006	22 212 300	2 221 200	14 056 550

Аукцион проводится с 6 июля 2015 года в 10.00 в здании Совета, документы принимаются ежедневно с 8.00 до 17.00, кроме субботы и воскресенья, по 29 июня 2015 года включительно. Ксерокопия паспорта и квитанция об оплате задатка обязательны.

Задаток перечисляется на расчетный счет 3800819141101 в ЦРУ 611 Ф-ла № 500 МУ ОАО «АСБ Беларусбанк» код 153001601. УНН 600537220. Код платежа 04901. Получатель – Острошицкий сельсовет. Пособить обязан в течение 10 дней после подписания протокола о результатах проведения аукциона внести плату за земельный участок и оплатить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона. Телефоны для справок: 8 01774 57621, 8 01774 57635.

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА за 2014 год

№ п/п	Наименование показателя	Символ	Наименование статей капитала							
			уставный фонд	эмиссионный доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды перело-женности	доля неконтролирующих акционеров	всего собственный капитал	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Раздел I. За год, предшествующий отчетному										
1	Остаток на 1 января 2013 г.	3011	84 370	34 320	22 938	222 362	158 857	522 847	-	522 847
1.1	В том числе: результат от изменений учетной политики и (или) исправления существенных ошибок	30111	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Изменения статей собственного капитала	3012	-	-	35 446	113 585	39 977	189 008	-	189 008
2.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	148 471	40 107	188 578	-	188 578
2.2	направление прибыли на пополнение фондов операции с учредителями (участниками)	30122	-	x	35 446	(35 446)	x	-	x	-
2.3	выплата дивидендов акционерам операции с учредителями (участниками)	30123	-	-	x	-	x	-	x	-
2.4	фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	x	x	x	-	x	-
2.5	выплата дивидендов акционерам операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-	x	-
2.7	перераспределение между статьями собственного капитала прочие изменения	30125	-	-	-	130	(130)	-	x	-
2.8	Приобретение дочернего юридического лица	30126	x	x	x	x	x	x	-	-
3	Остаток на 1 января 2014 г.	3013	84 370	34 320	58 384	335 947	198 834	711 855	-	711 855
Раздел II. За отчетный год										
4	Остаток на 1 января 2014 г.	3011	84 370	34 320	58 384	335 947	198 834	711 855	-	711 855
5	Изменения статей собственного капитала	3012	695 250	-	18 337	19 556	36 883	770 026	-	770 026
5.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	134 056	41 579	175 635	-	175 635
5.2	направление прибыли на пополнение фондов операции с учредителями (участниками)	30122	-	x	18 337	(18 337)	x	-	x	-
5.3	выплата дивидендов акционерам операции с собственными выкупленными акциями	30123	695 250	-	x	(100 601)	x	594 649	x	594 649
5.4	фонд вкладов учредителей (участников)	301231	695 250	-	x	x	x	695 250	x	695 250
5.5	выплата дивидендов акционерам операции с собственными выкупленными акциями	301233	x	x	x	(100 601)	x	(100 601)	x	(100 601)
5.7	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	-	4 696	(4 696)	-	x	-
5.8	прочие изменения	30126	-	-	-	(258)	-	(258)	-	(258)
6	Остаток на 1 января 2015 г.	3013	779 620	34 320	76 721	355 503	235 717	1 481 881	-	1 481 881

КОНСОЛИДИРОВАННЫЕ СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2014 год

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 год	2013 год	
1	1	2	3	4	5	6
1	Прибыль (убыток) за отчетный период	301211	31	134 056	148 471	
2	Прочие компоненты совокупного дохода за отчетный период	301212	31	41 579	40 107	
В том числе:						
2.1	переоценка основных средств, объектов незавершенного строительства и оборудования к установке	3012121	31	41 579	40 107	
2.2	переоценка нематериальных активов	3012122	-	-	-	
2.3	переоценка ценных бумаг	3012123	-	-	-	
2.4	переоценка инструментов хеджирования	3012124	-	-	-	
2.5	переоценка прочих статей баланса	3012125	-	-	-	
3	ИТОГО совокупный доход	30121	31	175 635	188 578	
4	Доля в совокупном доходе, принадлежащая головной организации-банку	-	-	175 635	188 578	
5	Доля неконтролирующих акционеров в совокупном доходе	-	-	-	-	

выми актами Национального банка Республики Беларусь, регулирующими порядок ведения бухгалтерского учета и подготовки финансовой отчетности для банков Республики Беларусь и действовавшими в отчетном периоде (далее – законодательство Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности»).

Согласно критериям, определенным Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 9 ноября 2011 года № 511 «Об утверждении инструкции по составлению годовой консолидированной финансовой отчетности банками и небанковскими кредитно-финансовыми организациями Республики Беларусь», годовая консолидированная финансовая отчетность Банка как банковского холдинга на 1 января 2015 года включает финансовую информацию ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) и его дочерней организации ООО «Эрнст энд Янг».

Обязанности руководства аудируемого лица по подготовке годовой консолидированной финансовой отчетности

Руководство аудируемого лица несет ответственность за подготовку и представление годовой консолидированной финансовой отчетности, прилагаемой на пятидесяти семи листах, в соответствии с законодательством Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности за систему внутреннего контроля, необходимым для составления годовой консолидированной финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений, допущенных вследствие недобросовестных действий или ошибок.

Обязанности Аудиторской организации

Мы несем ответственность за выражения нашего мнения о достоверности годовой консолидированной финансовой отчетности во всех существенных аспектах в соответствии с законодательством Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, основанное на результатах проведенного аудита.

Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности» от 12 июля 2013 года № 56-З и национальными правилами аудиторской деятельности, утвержденными Министерством финансов Республики Беларусь. Данные правила обязывают нас соблюдать нормы профессиональной этики, планировать и проводить аудит таким образом, чтобы обеспечить достаточную уверенность относительно наличия либо отсутствия существенных искажений в годовой консолидированной финансовой отчетности.

В ходе аудита нами были выполнены аудиторские процедуры для получения аудиторских доказательств, подтверждающих значимость и раскрытия информации в годовой консолидированной финансовой отчетности. Сбор аудиторских процедур осуществлялся на основании профессионального суждения с учетом оценки риска существенного искажения годовой консолидированной финансовой отчетности в результате ошибок или недобросовестных действий. При оценке риска существенного искажения годовой консолидированной финансовой отчетности нами рассматривалась система внутреннего контроля Банка с целью планирования дальнейших аудиторских процедур в зависимости от оцененных рисков, в не для выражения мнения относительно эффективности функционирования системы внутреннего контроля. Аудит также включал оценку правомерности применяемой учетной политики, обоснованности оценочных значений и общего представления годовой консолидированной финансовой отчетности.

Мы считаем, что в ходе аудита нами были получены достаточные и надлежащие аудиторские доказательства, которые могут являться основанием для выражения аудиторского мнения.

Аудиторское мнение По нашему мнению, годовая консолидированная финансовая отчетность достоверно, во всех существенных аспектах, отражает финансовое положение Банка и его дочерней организации как банковского холдинга по состоянию на 1 января 2015 года, результаты его финансово-хозяйственной деятельности и движение денежных средств за год по указанную дату в соответствии с Законом Республики Беларусь от 12 июля 2013 года № 57-З «О бухгалтерском учете и отчетности», Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 12 декабря 2013 года № 728 «Об утверждении

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2014 год

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 год	2013 год
				4	5
ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ					
1	Полученные процентные доходы	70100	-	1 077 136	757 484
2	Полученные процентные расходы	70101	-	(493 144)	(493 345)
3	Полученные комиссионные доходы	70102	-	469 168	332 862
4	Полученные комиссионные расходы	70103	-	(86 963)	(50 132)
5	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	70104	-	-	-
6	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	70105	-	162	7
7	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	70106	-	136 441	24 572
8	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	70107	-	-	-
9	Прочие полученные доходы	70108	-	63 309	33 241
10	Прочие уплаченные расходы	70109	-	(497 003)	(344 376)
11	Уплаченный налог на прибыль	70110	-	(18 418)	(15 702)
12	Итого денежная прибыль (убыток) до изменения в операционных активах и операционных обязательствах	701	-	505 688	247 611
13	Чистое снижение (прирост) денежных средств в Национальном банке	70200	-	(695)	(7 140)
14	Чистое снижение (прирост) денежных средств в банках	70201	-	(9 265)	(143 704)
15	Чистое снижение (прирост) денежных средств в ценных бумагах (кроме ценных бумаг, удерживаемых до погашения)	70202	-	(42 222)	29 198
16	Чистое снижение (прирост) денежных средств в форме кредитов, выданных клиентам	70203	-	(1 393 578)	(886 746)
17	Чистое снижение (прирост) денежных средств от производных финансовых активов	70204	-	118 853	24 002
18	Чистое снижение (прирост) денежных средств в прочих операционных активах	70205	-	24 447	108 313
19	Итого потоки денежных средств от изменения операционных активов	702	-	(1 302 460)	(876 077)
20	Чистый прирост (снижение) денежных средств Национального банка	70300	-	4	6
21	Чистый прирост (снижение) денежных средств банков	70301	-	598 987	824 612
22	Чистый прирост (снижение) денежных средств клиентов	70302	-	(481 200)	529 007
23	Чистый прирост (снижение) денежных средств от ценных бумаг, выпущенных банком	70303	-	50 330	(8 613)
24	Чистый прирост (снижение) денежных средств от производных финансовых обязательств	70304	-	(69 686)	(37 043)
25	Чистый прирост (снижение) денежных средств в прочих операционных обязательствах	70305	-	(60 272)	69 393
26	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от операционной деятельности	703	-	38 163	1 377 362
27	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от операционной деятельности	70	32	(758 609)	748 896
ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ					
28	Приобретение основных средств, нематериальных и других долгосрочных активов	71100	-	(58 016)	(101 390)
29	Продажа основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71101	-	3 575	13 009
30	Приобретение долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71102	-	-	-
31	Продажа долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71103	-	-	-
32	Приобретение ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71104	-	-	-
33	Продажа ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71105	-	-	-
34	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от инвестиционной деятельности	71	32	(54 441)	(88 381)
ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ					
35	Эмиссия акций	72100	-	695 250	-
36	Выкуп собственных акций	72101	-	-	-
37	Продажа ранее выкупленных собственных акций	72102	-	-	-
38	Выплата дивидендов	72103	-	(100 602)	-
39	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от финансовой деятельности	72	-	594 648	-
40	Влияние изменений валютного курса на денежные средства и их эквиваленты	73	32	50 767	43 151
41	Чистый прирост (снижение) денежных средств и их эквивалентов	74	32	(167 635)	703 666
42	Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода	740	-	x	1 334 878
43	Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода	741	-	1 167 243	x

Председатель Правления В.В. Иванов
Главный бухгалтер М.В. Душко
Дата подписания «05» мая 2015 г.
Годовая консолидированная финансовая отчетность банка в соответствии с НСФО за 2014 год в полном объеме размещена на сайте банка по адресу: www.vtb-bank.by. УНП 101165625.

Ernst & Young LLC
Mary Tashiro, 5/F, 15th floor
Minsk, 220006, Republic of Belarus
Тел: +375 (17) 240 4242
Факс: +375 (17) 240 4241
www.ey.com.by

ООО «Эрнст энд Янг»
Республика Беларусь, 220004

Навука для жыцця

Растлумачыць лёс па пальцах

Ці можна па адбітках вызначыць здольнасці чалавека?

«Куды пайсці вучыцца? Якая прафесія вам падыходзіць? Генетычны тэст раскрывае ваш патэнцыял па адбітках пальцаў за 10 хвілін!» — на такую аб'яву мы наткнуліся ў сёце. І, вядома, зацікавіліся: каму ж не хочацца даведацца пра свае схільнасці? Тым больш праект, паводле апісання на сайце, — навуковы: праграма распрацавана Новабісёрскім дзяржаўным тэхнічным універсітэтам, прайшла лабараторыя выпрабавання і запатэнтавана. Тэсціруюць, зразумела, не бясплатна. Цана пытаньня — 350 тысяч рублёў (калі прыйдзе ўтрох, можна скааноміць: заплата 700 тысяч за ўсіх). Але хто яго ведае: мо сапраўды сучасным тэхналогіям дастаткова прааналізаваць узоры на пальцах, каб вызначыць здольнасці чалавека? Мы вырашылі не губляцца ў здагадках, а пайшлі і правярлі на сабе, як працуе тая праграма.

чыліся ў 4 класе, паспяхова засвойваю праграму для дзевяцікласнікаў. Пра талент дзіцяці бацькі адразу не прызналіся (раптам, пачуўшы гэта, кансультант падрабіць вынікі?), але ўжо на сканаванні адбіткаў усё стала зразумела: у малага адны завіткі! Цікава, што ў хлопца аказаліся неверагодна здольнасці не толькі да навукі (у вундэркіндаў звычайна ж так бывае), але і да спорту. Потым выявілася, што школьнік насамрэч займаецца плаваннем і на саборніцтвах заўсёды сярод першых.

На тэст звычайна прыводзяць дзяткі: бацькі хочучы даведацца, у якія секцыі — спартыўныя, творчыя — лепш аддаць сыноў і дачок. Бывае, завітаюць і 40-гадовае асобы, незадаволеныя сваім цяперашнім месцам працы. Апошнім часам экспертызаі сталі цікавіцца аб'ектыўны і вылічальны ВНУ.

— Нядаўна дзятка прыходзіла, улетку заканчвае эканамічны факультэт, — распавядае Юры. — Бацька кліча працаваць на сваю фірму (спецыяльнасць «эканоміка», дарэчы, таксама хутчэй яго выбар, чым дачкі), а ў яго душа да гэтага не ляжыць. Хоча быць цырульніцай. Восі і вырашыла правярць, да чаго ад прыроды ў яе схільнасцяў больш...

па маіх пальцах, начальнікам мне не быць: кіраўнічы тып паводзін уласцівы толькі на 10 працэнтаў. — Навошта так тэстгарычна? Калі захочае, будзе начальнікам. Толькі для гэта прыйдзеца прыкласці больш намаганняў, — запэўнівае мяне. Ну, гэта і без тэста зразумела.

Чытаю далей. Наступны блок інфармацыі тычыцца здароўя. Тут прапісаны фактары рызыкі. Праграма рэкамендуе мне больш уважліва сацьца за органы стрававання (бываіце, бліжэй з 25-працэнтнай смятанкай!) і печанню з ныркамі (белае паўсалодкае, прабач, генетыка супраць нашага сяброўства). Тым больш прырода, згодна з вынікамі тэста, яшчэ і схільнасцю да паунаты мяне ўзнагародзіла (трэба гэта бабулі расказаць — от радасці будзе!). Наколькі звесткі адпавядаюць рэальнасці, скажаце складана: па ўрачах, тым больш вузкіх спецыялістах, хаджу рэдка.

Што там яшчэ засталася? Ага, фізічныя магчымасці арганізма. Праграма вызначае, наколькі ў вас развіта хуткасць, вынослівасць і каардынацыя, да якіх відаў спорту ёсць схільнасць. Спартыўныя здольнасці, дарэчы, сапраўды значна залежаць ад генетычнага кода. Ёсць нават аналіз (у Беларусі таксама праводзіцца), што распазнае ў чалавеку спрытарца ці стэра. Не па адбітках, праўда.

Па вядомых, вынікі тэста па ўзоры на пальцах маюць рацыю ў 90 працэнтах выпадкаў. У мяне, калі шчыра, таксама аказалася шмат супадзенняў. Навука? Ці проста звычайная здольнасць розуму шукаць прычына-выніковы сувязі нават там, дзе іх няма? У любым выпадку (гэта адзначаюць і стваральнікі праграмы) генетыка не адзінае, што вызначае натуру чалавека. Нельга недацэньваць ролю асяроддзя, выхавання і сілы волі. Калі не працаваць над сабой, любыя здольнасці так і застануцца патэнцыйнымі.

Наталля ЛУБНЕўСКАЯ

ГЕНІЯЛЬНЫЯ ЗАВІТКІ

Запіска на генетычны тэст атрымалася хутка. Сярод беларусаў падобныя паслугі пакуль не папулярныя (за тыдзень чалавекі два згаджаюцца прайсці экспертызу), таму чакаць сваёй чаргі не прыйшлося. І ўжо на наступны дзень я ехала ў другі канец горада, каб пачуць пра свой патэнцыял.

Працэдура вельмі простая. Скануюцца ўсе пальцы на левай і правай руках (кладзеш іх на спецыяльны прыбор, чымосьці падобны да камп'ютарнай мышкі), на манітор выводзіцца павялічаны выява адбіткаў, і кансультант судзіць іх з тыпамі ўзораў, што ёсць у базе (дугі, пелі і завіткі). Аднае, пра што пытаюць, — імя і ўзрост. Потым гэтыя інфармацыя дасягаюцца на сервер кампаніі, аўтаматычна апрацоўваюцца і ўжо праз пару хвілін прыходзіць 15-старонкавая справаздача пра закладзеныя ў табе магчымасці. З хірамантыяй і цыганскай варажбой тэхналогія, як мне патлумачыў прадстаўнік «Генетык-тэст» у Мінску Юрый ПАНЕУЧЫК, не мае нічога агульнага. Гэта навукавае даследаванне, а не прадказанне, атрыманне праз інтуіцыю ці «сувязь з космасам».

Пытаюся: а калі самому уважліва разгледзець пальцы і вызначыць, пелі там ці завіткі, можа, і без дадатковых прылад атрымаецца зрабіць высновы пра свае здольнасці?

— Наўрад ці. Важныя не толькі ўзоры, але і іх камбінацыі, — тлумачыць Юры.

Плоўную залежнасць прасачыць усё ж такі можа. Чым больш мудрагелісты малюнак (навышэйшая ступень складанасці прыпісваецца завіткам), тым больш верагоднасць, што ты звышталенавіты. Мой суразмоўца ўзгадвае, як аднойчы на тэсціраванне бацькі прывялі вундэркінда. Адзінаццацігадовы хлопчык, пакуль яго равеснікі ву-

ТЛУСТАЕ І АЛКАГОЛЬ ГЕНЕТЫКА ЗАБАРАНЯЕ

Пра што ж нарэшце могуць расказаць адбіткі пальцаў? Гартаю справаздачу. Распрацоўка новабісёрскіх навукоўцаў паказвае, які тып адукцыі (гуманітарны, прыродазнаўчы, тэхнічны, матэматычны, лінгвістычны ці сацыяльна-эканамічны) і напракма прафесійнай дзейнасці (камунікацый, аналітычна і практычна) вам больш падыходзіць, ці ёсць здольнасці да спорту і творчасці. А вось цікавы пункт — мадэль самарэалізацыі. Маркуючы

УЗОРЫ ДНК

Як тлумачыць новабісёрскія даследчыкі, адбіткі пальцаў фарміруюцца на 13-м тыдні адначасова з нервовай сістэмай з адных і тых жа зародкавых лістоў. Таму з'яўляюцца генетычнымі маркерамі і звязаны з фізічнымі і псіхалагічнымі прыкметамі. **Намеснік дырэктара па навукова-інавацыйнай працы Інстытута генетыкі і цыталогіі НАН Беларусі, кандыдат біялагічных навук Алена ГУЗЕНКА** павердзіла, што падобныя тэсты цалкам навуковыя.

— Існуе асобная навука — дэрматаграфіка, якая аналізуе папярныя лініі далоні. У Беларусі гэтымі даследаваннямі таксама займаюцца. Як генетыка праўляюцца ў адбітках? Узоры на пальцах з'яўляюцца ў выніку біяхімічных працэсаў у арганізме, а ўся біяхімія завязана на ДНК. Увогуле, цяпер распаўсюджана праводзіць ДНК-тэст, каб вызначыць схільнасці чалавека. Напрыклад, аналіз сліны паказвае здольнасць асобы да спорту, верагоднасць сардэчна-сасудзістых захворванняў. Аднак гэта толькі магчымыя характарыстыкі, якія не абавязкова праявляцца.

ВЗВУКА

ад Янкі Крука і Аксаны Катовіч

ВЯРОЎКА. Гэта звычайная ў паўсядзённым жыцці рэч у традыцыйнай культуры беларусаў набыла рытуальную функцыю.

♦ Вяроўку ніколі не перадавалі з рук у рукі і не бралі «голымі» рукамі. Неабходна было сказаць, дзе ляжыць ці вісіць вяроўка або пакладзі яе на зямлю, каб той, каму яна была патрэбна, узяў яе сам.

♦ Каб жыўёла, яго куплялі, прыжылася ў гаспадарцы, а таксама каб «прывесці» ў сваю гаспадарку поспех і дабрабыт, пакупнікі імкнуліся атрымаць тую вяроўку, на якой прывялі жыўёла на продаж.

♦ Калі гаспадар адмаўляўся прадаць, напрыклад, і карову, і вяроўку, тады рэзалі на дзве часткі: адну пакідалі сабе, другую аддавалі пакупніку.

♦ Каб у цяжарнай жанчыне не было выкідушы, ложка, на якім яна спала, абязвалі вяроўкай.

♦ На Каляды вяроўкай звязвалі ногкі стала, каб летам скаціна вярталася дадому і не згубілася ў лесе, а ў коле, складзеным з вяроўкі, кармілі курэй, каб тэй, кады не хадзілі па чужых падворках.

♦ На Масленіцу вяроўкамі перавязвалі плодывыя дрэвы, каб па восені сабраць добры ўраджай грush, сліў і яблыкаў.

♦ Вяроўку часта выкарыстоўвалі ў народнай магіі, часцей за ўсё на ёй завязвалі вузелькі ці «адсылалі» на іх чужыя хваробы. «Замоўлена» вяроўку неслі ў лясны гушчар ці спальвалі на скрыжаванні дарог.

♦ Каб валасы ў дзіцят лепей раслі, трэба было напярэдадні Раства пакладзі вяроўку на падшукі: «каб каса была даўжэйшая за вяроўку».

♦ Асаблівыя адносіны былі да вяроўкі, на якой агускалі труну з нябожчыкам у магілу. Такую вяроўку выключалі з гаспадарчай дзейнасці на наступныя 40 дзён: яе хавалі, каб ніхто з дамачадцаў не мог ёй скарыстацца.

♦ На працэс вырабу вярвак накладвалася шмат забарон. Напрыклад, нельга было віць вяроўкі ў святочныя дні, асабліва на Каляды; забаранялася рабіць гэта цяжарнай жанчыне, каб дзіця пры родах не было апавіта пупавінай.

Даты
Падзеі
Людзі

3 ЧЭРВЕНЯ

1785 год — дзень нараджэння парашута — Франсуа Бланшар прадэманстраваў сканструяванае ім прыстааванне. Першы эскіз парашута намаловаў яшчэ Леанарда да Вінчы ў 1483 годзе. Парашут Леанарда быў падобны на сучасны, аднак адсутнасць практычнай патрэбы ў яго выкарыстанні служыла перашкодай для вырабу падобных прыстааванняў. Толькі развіццё паветраплавання ў XVIII стагоддзі заахоцілі вынаходнікаў ушыльчыную заняцця стварэннем апарата для спуску чалавека з вялікай вышыні. Упершыню пабудоваў і выпрабаваў такую прыладу французскі фізік Леанарман, які і даў яму назву — «парашут» (ад грэчаскага «пара» — супраць і французскага «шутэ» — падзенне). Ён меў конуспадобную форму, быў пашыты з палатна і для памяншэння паветрапранільнасці абклеены знутры паперай. Некалькі дзясяткаў тонкіх строп сыходзілі да сядзення, сплечэннага з вярбовых прутьоў. Аднак ніхто з паветраплавальнікаў так і не скарыстаўся вынаходкай, хоць паспяхова даследзі з жыўёламі, якіх вынаходнік скідаў на сваім парашуце з балкона абсерваторыі ў Манпелье з вышыні 26 метраў, даказалі яго надзейнасць. Нарэшце, 3 чэрвеня 1785 года французскі паветраплавальнік Франсуа Бланшар прадэманстраваў у Лондане сканструяваны ім парашут для скачкоў з паветранага шара. Сам Бланшар апрабаваць сваю вынаходку не адважыўся і з вышыні 300 м скінуў на парашуце сабаку. Жывёла прыжымлілася удала. Праз год у Гамбургу Бланшар правёў чарговы эксперымент. На гэты раз з неба на зямлю спусціўся баран. Першым смельчаком, які з парашутам сконжуў з паветранага шара, стаў французскі аэранавіг Андрэ-Жак Гарнер. Здарылася гэта 22 кастрычніка 1797 года. Яго скачок з вышыні 400 метраў над парызкім паркам Мансо стаў першым у Еўропе.

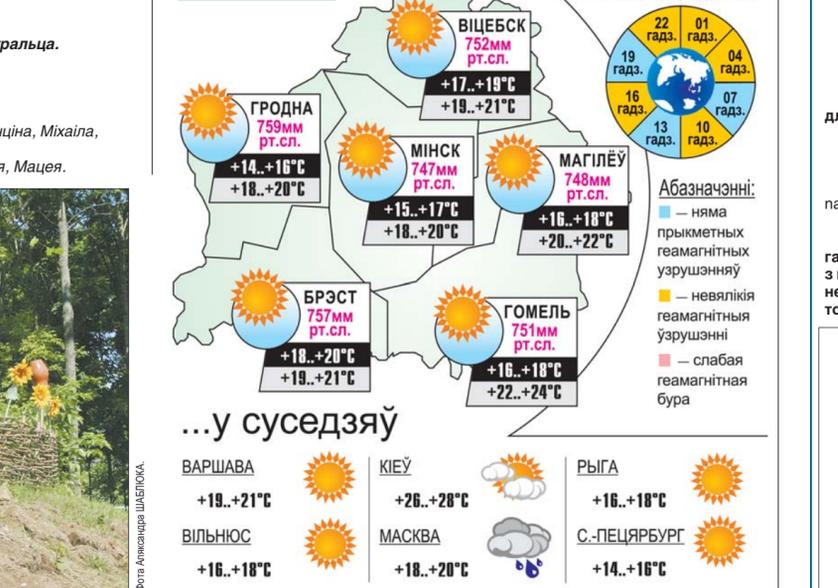
1935 год — 80 гадоў таму нарадзіўся (вёска Мачулішча Крупскага раёна) Васіль Васільевіч Зуёнак, беларускі паэт, перакладчык.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 4.43	21.33	16.50
Віцебск	— 4.25	21.30	17.05
Магілёў	— 4.33	21.23	16.50
Гомель	— 4.39	21.11	16.32
Гродна	— 5.00	21.47	16.47
Брэст	— 5.10	21.38	16.28

ЗАЎТРА

ЯК ПАСЫНКАВАЦЬ ПАМІДОРЫ?

Усе ведаюць, што многія таматы валодаюць асабліва моцнай галінаваццю. Практычна з кожнай пупышкі, якая знаходзіцца ў пазусе ліста на галоўным сцябле расліны, затым вырастае бакавы парастак-пасынак. Выдаленне менавіта такіх парасткаў і называюць пасынкаваннем.

ДЛЯ ЧАГО ГЭТА ТРЭБА?

Калі вусе не будзеце пасынкаваць свае памідоры, то на іх будзе вельмі шмат парасткаў са мноствам кветкавых гронак. Вядома, пры гэтым і пладоў завязваецца досыць шмат, але воль выславаюць яны далёка не ўсе — з-за кароткага перыяду вегетацыі. Так што ў гэтым выпадку ўраджай большым не будзе. Сам працэс пасынкавання робіць значна лепшым прыток шматлікіх пажыўных рэчываў да пладоў і да лісця, значна паскарвае паспяванне пладоў і павялічвае іх памер.

ФАРМІРОўКА

На вуліцы звычайна высаджаюць таматы нізкарослых сартоў, якія фарміруюцца толькі ў адзін ствол. Пасынкі варта выдаляць кожны тыдзень (пакуль па даўжыні яны яшчэ не сталі больш за 3-4 сантыметры), але пры гэтым варта пакідаць 4-5 гронак. На нармальна развітай расліне, якая расце ў адкрытым грунце, менавіта такой колькасці будзе цалкам дастаткова. Калі мы праводзім фарміроўку ў адно сцябло, даглядзя расліну нашым лясчэй і не прыйдзеца думаць, што зламаць, а што варта абавязкова пакінуць.

ПРЫШЧЫПКА

Калі гатунку вусе высакраслы, то тут адным пасынкаваннем не абысця, трэба таксама правесці і прышчыпванне. Гэта значыць выдаляць у такіх сартоў пункт росту, які знаходзіцца на пакінутых парастках. Такую прышчыпку трэба праводзіць тыдні да 2 ці 3 да заканчэння вырошчвання культуры. У адзін час з правядзеннем прышчыпвання таксама трэба выдаляць яшчэ і сувекцыі, якія знаходзяцца ў працэсе бутанізацыі ці толькі пасля цвіцення, бо з такіх бутонаў, мноства кветак і нават з дробных кветак завязваю плады ўжо не паспяваюць вырасці.

ДВУХГАДОВЫЯ КВЕТКІ

Высадкі двухгадовых кветкавых раслін — выдатны спосаб узабагаціць і разнастайць клумбы новымі фарбамі. Жыццёвы цыкл двухгодкаў дзеліцца на дзве вегетацыйныя стадыі: на працягу першага сезона расліна не цвіце, а толькі выпускае лісце, часта ўтвараюча небуўную разетка, а да зыходу наступнай вясны на астанку з'яўляюцца чаканыя кветкі.

ДАЛОЎ ЛІШНЯЕ ЛІСЦЕ!

Не трэба забывацца выдаляць у расліны і ўсе старыя лісточкі, якія ўжо пажоўклі або пачынаюць жоўкнуць энзіу. Такія «галаногія» кусцікі таматаў будучы лепш «дыхаць паветрам» і менш хварэе, а галоўнае — ураджайнасць у такіх «галаюк» нашмат большая. Старыя лісты трэба пачаць выдаляць, калі на першай гронцы зарукае плод. Калі ж пачнуць спець плады ўжо на другой, усё лісточкі да першай гронкі ўжо павінны быць абарваны цалкам.

Дарэчы, адна з такіх асноўных прычын, якая прыводзіць да дрэннай завязі помідораў на першых гронках куста, нават пры добрым цвіценні і сілкаванні ўсёй расліны, гэта звычайна недахоп святла, які і выклікае з'яўленне вялікай колькасці непатрэбнага лісця на расліне.

УСЁ ЗАЛЕЖЫЦЬ АД СОРТУ!

Зарад прадаюць сарты, якія не пасынкуюцца. Такія гатункі кустаў дрэнна і даюць зусім мала бакавых парасткаў. З імі і клопатаў нашмат менш. Але ж каб атрымаць ураджай крыху раней, усё лішняе усё ж варта выдаляць у канцы чэрвеня.

Часта ў літаратуры можна прачытаць, што пры пасынкаванні варта пакідаць невялікі пянёчак 0,5-1 см, каб новы пасынак на гэтым месцы адраўся ўжо не змог. Усё ж лепш гэтага не рабіць, па-першае, таму, што сам працэс пасынкавання моцна замарудзіцца, а па-другое — з'яўленне новых пасынкаў на гэтым жа месцы з'яўляе досыць рэдка. Часцей пасынкi ўтвараюцца зусім у іншых месцах.

Пасынкаваць памідоры за сезон звычайна трэба разы два ці тры.

Памятайце, што ў адкрытым грунце, калі прайшоў добры дождж або пасля багатага паліва, заўсёды трэба рыхліць мікрадззі і кучкаваць самі пасыны. Пры гэтым тэмпература глебы вельмі сур'ёзна павышаецца, а гэта таксама паскарвае паспяванне пладоў.

Калі ж тэмпература ў пачатку жніўня на працягу 3-х сутак ночамі паніжаецца, варта зняць (абавязкова) усё зялёныя, бурныя і ружовыя плады і пакласці іх на даспяванне ў цёплае памяшканне.

ПАМЯТКА САДАВОДА

Маліна

- Не развязваюць маліну, пакуль не прывядзеца апрацоўку.
- Начаранкуйце буйнаплодную і жоўтую. Змясціце ў вільготны мох на тыдзень у адрыну ці на 1-3 дні на веранду, потым пасадзіце ў парнічок пад плёнку.
- Першая апрацоўка — апырскаванне бардоскай вадкасо. Другая праз тыдзень — 3 жмені мачанавы на вядро вады з палівачкай.
- Ад малінавага жука і даўганосіка па бутонах — актэлі, фуфанон, карбафос. Памятайце: пры 13 градусах ён ужо выйшаў на паляванне. Паспрабуйце пару разоў апырскаць у канцы мая да бутонаў, каб парасткі не загніліся.
- Народны сродка ад даўганосіка па бутонах — актэлі, фуфанон, карбафос. Памятайце: пры 13 градусах ён ужо выйшаў на паляванне. Паспрабуйце пару разоў апырскаць у канцы мая да бутонаў, каб парасткі не загніліся.
- Паліваць, паліваць і яшчэ раз паліваць.
- Праполюць, абрэзаць, прыліці.

УСМІХНЕМСЯ

- Прывітанне, чым займаеся?
- Працую ў акадэміі навук.
- А больш дакладна?
- У Інстытуце генетыкі.
- А яшчэ дакладней?
- У групе падрыхтоўкі матэрыялаў для эксперыментаў.
- Ну, а канкрэтна?
- Мошак для аналізу лаўлю.

Мой узровень валодання англійскай: parmalna.

Дзяткачына з маленькімі грудзямі выгадна адрознівалася ад сваіх сябровак з вялікімі тым, што магла бясплатна вынесці з супермаркета то два апельсыны, то два яблыкі.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕКЦЫЯ: Н. ДРЬІЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК (намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н. РАСКОЛЬКА, С. РАСКОЛЬКА, А. СЛАНЕУСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦИМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: лісьмаў — 287 18 64, падліку і распаўсюджвання — 284 44 04, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, аддзялення за выпуск дадатка: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай воблі: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 17 81.

http://www.zviazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79. e-mail: info@zviazda.minsk.by, РЕКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрадаваныя ёй лісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адлюстравана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку» ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тэраж 20.117. Індэкс 63850. Зак. № 2137.

М 1 2